Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси
Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1991 йил 30 август
ЖУМА
№ 168 (5.211).
БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ◆ Ҳафтада беш марта чоп этилади

Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори

КОЛХОЗЧИЛАР ВА СОВХОЗЛАР ХОДИМЛАРИНИНГ 1991 ЙИЛ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ЎЗ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШДАН МОДДИЙ МАНФААТДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ БЎЙИЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ҲАҚИДА

Колхозлар ва совхозларнинг пахта ҳосилини асосан ўз кучлари билан ўз вақтида ва сифатли йиғиб-териб олишларини таъминлаш, моддий рағбатлар яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Совхозларнинг истеъмол фонди ҳисобидан пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш учун қуйидаги миқдорда ҳақ тўлансин:

машинада терилган бир тонна пахта учун — 25 сўм;

қўлда терилган кондицияли пахтанинг бир килограмми учун — 40 тийин.

Колхозларга пахта терувчиларни моддий рағбатлантиришнинг ана шундай тартибини қўлланиш тавсия этилсин.

Пахта теримида банд бўлганларга ҳар куни, беш кунда ва ўн кунда ҳақ тўлаш жорий этилсин.

2. Ўзбекистон ССР давлат банки, Ўзбекистон деҳқончилик-саноат банки ва Ўзбекистон саноат қурилиши банки пахта теримида меҳнатга ҳақ тўлаш учун нақд пулни ўз вақтида беришни таъминласинлар.

3. Ўзбекистон деҳқончилик-саноат банки ҳисоб-китоб счётларида маблағлари бўлмаган колхозлар ва совхозларга ҳосилни йиғиб-териб олишда банд бўлган механизаторлар, колхозчилар ва совхоз ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш учун имтиёзли кредитлар берсин.

4. Маълумот учун қабул қилинсинки, Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 19 августдаги 173-Р фармойиши билан 1991 йилда пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларига сотиш учун 1660 та енгил автомобиль ажратилган.

Машина терими ва қўл терими илғорларига сотиш учун бозор фондидан (деҳқончилик-саноат комплекси тармоқлари учун) 3000 та енгил автомашина ажратилсин. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва Ўзбекбирлашув ўн кун муддат ичида Қорақалпоғистон МССР Вазирлар Кенгашига ва вилоят ижроия комитетларига шу мақсадлар учун ажратиладиган автомашиналарни маркалари бўйича етказсин.

Қорақалпоғистон МССР Вазирлар Кенгаши ва вилоят ижроия комитетлари пахта йиғим-терими мавсуми илғорларига автомашиналарни сотиш шартлари ва тартибини ишлаб чиқсинлар, уларни оммавий-ахборот воситаларида эълон қилсинлар.

5. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига, колхозларнинг бошқарувларига ва совхозларнинг дирекцияларига пахта йиғим-терими қатнашчиларини моддий рағбатлантиришнинг ана шундай тадбирларини ишлаб чиқиш, илғорларга беш кунликда, ўн кунликда, мавсумда энг кўп пахта терганлик учун пул мукофотлари, қимматбаҳо совғалар, рағбатлантиришнинг бошқа турларини белгилаш тавсия этилсин.

6. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон ССР Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети, «Узсельхозснабремонт», Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси, Қорақалпоғистон МССР Вазирлар Кенгаши ва вилоят ижроия комитетлари пахта териш техникаси ремонтини, механизатор кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни белгиланган муддатларда тугаллаш чораларини, шунингдек, ялпи ҳосилнинг камида 60 фоизини механизация ёрдамида йиғиб-териб олишни таъминловчи бошқа чора-тадбирларни кўрсинлар.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Ленинград районидаги Энгельс номли жамоа хўжалиги пахтакорлари Фарғона вилоятида биринчи бўлиб йиғим-теримга киришдилар. Заршунослар бу йил 1090 гектар майдонда «Тошкент-6» нав ғўзани парваришлаб, мўл ҳосил тўплашга эришдилар. Ҳар гектар ердан режадаги 32 центнер ўрнига 40 центнердан «оқ олтин» саранжомлаш кўзланмоқда. Тайёрланажак хом ашёнинг асосий қисми уруғликка топширилади.

СУРАТДА: Абдуҳамид Жўраев бошлиқ бригада теримчилари Мақсуда Умарова, Шарифа Эгамбердиева ва Дилбар Фозилова. Бу чеварлар дастлабки кунларданоқ ўзаро беллашувда пешқадам.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг фармони

КПССНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУДУДИДАГИ МУЛКИ ТЎҒРИСИДА

Республика меҳнаткашларининг кўпдан-кўп истак ва талабларини, жамиятда содир бўлаётган янада демократиялаш жараёнларини эътиборга олиб, Ўзбекистон ССРнинг давлат мустақиллиги тўғрисидаги Декларацияга ва СССР Президентининг «Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг мулки тўғрисида» 1991 йил 24 августдаги фармонига амал қилиб:

1. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Ўзбекистон ССР ҳудудидаги бутун мулкини республика мулки, яъни умумхалқ мулки, деб эълон қиламан.

2. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ва жойлардаги халқ депутатлари Кенгашлари ушбу фармонни рўёбга чиқариш борасида зарур ишларни амалга ошириб, республика мулки, деб эълон қилинган партия мулкининг сақланишини ва бундан буён шу мулкдан Ўзбекистон ССР Қонунларига мувофиқ фойдаланишни таъминласинлар.

Мазкур фармон имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри. 1991 йил 29 август.

ЎЗ ЙЎЛИГА СОДИҚ

Республикамиз агросаноат мажмуи ходимлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Марказий назорат комиссиясининг қўшма пленуми ҳужжатларини зўр эътибор билан ўқиб-ўрганмоқдалар. Таҳририятимизга келаётган кўплаб хатларнинг муаллифлари Ислом Абдуғаниевич Каримов республика раҳбари сифатида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш, осуда ҳаётни таъминлаш йўлида амалга ошираётган барча тадбирлари ҳамда ҳаракатларини якдил қўллаб-қувватлаётганликларини маълум қилишган.

ҲАМЖИҲАТЛИК ДОИМО КЕРАК

Мен меҳнат қилаётган байналмилал жамоада эътиқодли, ишбилармон, ташаббускор коммунистлар кўп. Дастлаб иш бошлаганимда қўлида бирон-бир ҳунари йўқ йигитча эдим. Аввало коммунист мураббийлар қанотлари остига олишди. Улардан касбга садоқатни, фидойиликни, ўз нуқтаи назарини дадил туриб ҳимоя қилишни ўргандим. Кўчма колонна бошланғич партия ташкилоти мени КПСС аъзолигига қабул қилди. Ишончни оқлашга, матонат кўрсатиб ишлашга қўлимдан келганича ҳаракат қилдим. Улуғ номни бошқа ҳамкасбларим қатори шарафладим.

Биз, қурувчилар ҳам ўртоқ И. А. Каримовнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Марказий назорат комиссиясининг қўшма пленумидаги маърузасини зўр эътибор билан ўқиб ўрганаяпмиз. Дилимдагини очиқ айтсам, мамлакатимизда ҳаёт шу даражада мушкуллашиб кетади, деб ўйламагандим. КПСС ўзини-ўзи тарқатиб юбориши тўғрисидаги масала пленум ёки съезд чақирилмай ҳал қилинганлиги бизни ғоят таажжубга солди...

Ўзбекистон Компартияси, жумҳурият раҳбарияти ҳалол ва ошкора нуқтаи назарни эгаллаганлигини таъкидлаймиз. Таҳликали кунларда улар халқдан ҳеч нарсани яширишмади. Ўз навбатида бошқалар қатори жамоамиз қурувчилари ҳам осойишталик, аниқ меҳнат маромини сақлашга астойдил ҳаракат қилдилар. коммунистлар ўта ҳушёрлик, ташкилотчилик кўрсатдилар. Ўзбекистон Компартияси, унинг раҳбар органларининг КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси ва Котибияти собиқ раҳбарлари, ортодоксал фикрловчи ҳамда уларнинг йўлини қўллаб-қувватловчи ақида парастлар қилган барча ёвузликлар, соҳтакорликлар ва жиноятларга мутлақо алоқаси йўқлигини пленум яна бир бор аниқ равшан қайд этди. Ўйлаймизки, мустақил сиёсий ташкилот бўлмиш республика Компартияси танлаб олинган йўлга ҳамиша содиқ қолади.

Ҳ. ХОТАМОВ,
Пахтачи районидаги 173-механизациялашган кўчма колонна бригада бошлиғи, коммунист.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА МАРКАЗИЙ НАЗОРАТ КОМИССИЯСИ ҚЎШМА ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ФАВҚУЛОДДА XXIII СЪЕЗДИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Мустақил сиёсий ташкилот сифатида республика Компартиясининг келгусида фаолият кўрсатиши билан боғлиқ масалаларнинг бутун мажмуини кўриб чиқиш учун Ўзбекистон Коммунистик партиясининг фавқулодда XXIII съезди шу йил 14 сентябрь куни чақирилсин.

Съездга партиянинг 900 аъзосидан бир делегат сайланади, деб белгилансин.

Фавқулодда XXIII съездга тайёргарлик кўриш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ваколатли комиссияси тузилсин.

ЙИГИРМА БЕШ ИШ КУНИДА

Риштон район Навоий номли давлат хўжалигининг М. Топиболдиев номли бўлимида меҳнат қилаётган уста пахтакор Раҳимжон Акбаров эл орасида ҳурмат қозонган кишилардан. У 30 йилдирки пахтазор кезади. Йиллик режа ва топшириқларни ҳамиша ортиғи билан бажариб келмоқда. Раҳимжон ака бошлиқ бригада заршунослари жорий йилда 75 гектар майдонда деҳқончилик қилишяпти. Азаматлар ҳар гектаридан режадаги 26,5 ўрнига 30 центнердан ҳосил кўтаришга азму-қарор қилишган. Жамоа аъзолари аҳди ҳосилни 25 иш кунида йиғиштириб олиш.

— Ғўза парвариши даврида 90 зарбдор кун эълон қилган эдик, — дейди Раҳимжон ака. — Уни муваффақиятли якунладик. Ғўзани вақтида суғордик, чопиқдан, чеканкадан чиқардик. Минерал ва маҳаллий ўғитлар билан керагича озиқлантирдик. Ҳозир ҳар туп кўчатда 14—16 тадан бўлиқ кўсак бор. Ҳосилнинг «чўғи» яхши. Ушбу тадбирларни амалга оширишда Турсунали Эргашев, Ҳакимжон Нишонов, Исоқжон Иброҳимов сингари сувчилар, Муҳаммаджон Шарипов, Муҳаммадали Аҳмедов каби механизаторлар астойдил меҳнат қилишди. Чеканка ишларини Д. Нурматова, М. Одилова, Х. Хошимхоновалар ўз вақтида кўнгилдагидек ўтказишди.

Шийпонда тушлик ва кечки овқатлар ташкил қилинган. Пахта хирмони тозаланди ва тартибга келтирилди. Бригада ўзининг ёрдамчи хўжалигига эга. Унда 30 бош қўй, 32 бош ўрдак парвариш қилинмоқда. Шунингдек, қовун-тарвуз ҳамда турли сабзавот экинлари экилган. Рўзномалар кунда келтирилади. Радио-телевизор ишлаб турибди. Шахмат-шашка ва бошқа кўнгилочар ўйинлар муҳайё этилган. Хуллас, пахтакор учун ҳамма шароит етарли.

У. МУҲАМЕДОВ.

АҲВОЛ ҚАНДАЙ, ДЕҲҚОНИМ?

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» жамоа хўжалигида жами 1587 гектар экин майдони бор. Асосий соҳа пахтачилик, унга 1097 гектар ажратилган. Қолган ерда картошка, помидор, полиз ва озуқа экинлари экилади. Ўтган йили ялпи даромад 5 миллион сўмдан ортиқ бўлди. Шундан 1 миллион 116 минг сўми соф фойда. Кўриниб турибдики, у ўзини ўнглаб олган колхозлардан. Чиноз районидаги энг бақувватти ҳам шу.

Хўш, бозор шароитида унинг аҳволи қандай? Хўжаликда 1109 нафар киши меҳнат қилади. Бултур ҳар бир колхозчи ўрта ҳисобда 2216 сўмдан даромад қилган. Бу йил 4 минг сўм атрофида бўлиши кутилмоқда. Бир қарашда яхшига ўхшайди. Аслида-чи?

Бош иқтисодчи Акрам Тўхтаров билан роса иккит соат қоғоз титкиладик. Ўтган йили деҳқоннинг даромадидан 2,42 фоиз солиқ қайтарилган бўлса, бу йил 37 фоиз. Шундан 26 фоизи ижтимоий суғурта, касаба уюшмаси ва шу кабиларни ўз ичига олса, 11 фоизи бюджетдаги тақчилликни қоплаш учун ушланади. Энди ўша жаранглаган 4 минг сўмни ҳисоблайверинг. Агар бунинг устига нарх-наво кўтарилганини қўшсак, якунда деҳқонга тешик тоғора ҳам тегмайди.

Бозор деганда биринчи навбатда эркинлик тушунилади. У чек-чегара билмайди, бошқариб ҳам турилмайди. Ҳозирги иш тутуми нима эканини англаш мушкул. Деҳқон барибир хоҳлаган экинини экаётгани йўқ.

— Бизга қолса, кўпроқ сабзавот етиштирар эдик, — дейди А. Тўхтаров. — Пахтазорнинг ҳар гектаридан 4800 сўм, помидорникидан эса 12 минг сўм атрофида даромад олинаяпти.

Ҳамон режа асосида маҳсулот топширилиши керак. Унда хўжалик ҳисоби қаёқда қолади? Пахта-ку бир амаллаб ўзини ўзи қоплаяпти, лекин картошка, пилла зарар. Топшириқ эса қатъий.

Пахтанинг давлат харид нархи ошди. Шу билан кўпчилик хурсанд: «Деҳқон елкасига ҳам офтоб тегди». Лекин қайси томондан қуёш чиқаётгани, қаёқдан дўл тушаётгани асл деҳқонга маълум. Қишлоқ хўжалиги техникалари, уларнинг эҳтиёт қисмлари, минерал ўғитлар баҳоси пахтаникидан ўзиб кетса кетаяптики, асло орқада қолаётгани йўқ. Бир мисол: трактор моторини капитал таъмирлаш бултур 160 сўм эди, ҳозир 600 сўм. Деҳқон чўнтагидан кетаётган ҳаражат қарийб тўрт баробар ошиб турибди.

— Бизда эркинлик катта, — дейди бошқарув раиси Эргаш Жонтелиев бош иқтисодчининг юқорида айтган гапларини инкор этиб. — Хоҳлаган экинимизни экиб, истаган жойга шартнома асосида сотишимиз мумкин...

Гап шартномага тақалган экан, яна бир нарсани айтиш керак. Йил бошида давлат тайёрлов идоралари билан ҳар хил ҳужжатлар имзоланган эди. Унга кўра, жумладан хўжалик ҳар донаси 10 тийиндан 70 минг тухум етказиб бериши лозим. Олти ой мобайнида 40 минг дона тухум сотилди.

— Шу инсофданми, — куйиб-пишади раис. — Бозорда бир донаси ярим сўм, дўконда 33 тийин, биз эса 10 тийиндан сотамиз. Товуқларга бериладиган дон харажати бундан икки баробар қиммат...

Шуни айтиш кераккки, шартномага имзо чекилаётган пайтда 2 апрелдан кейинги аҳвол кўзда тутилмаган эди. Нима бўлганда ҳам давлат ютди: арзонга олиб, қимматга сотади.

— Нарх кўтарилгандан сўнг шартномани бузмадингизларми?

— Ҳаракат қилиб кўрдик. Кўнишмади. Энди уларга жўнатмаймиз. Берганда ҳам донасига 25 тийиндан нарх қўямиз. Мабодо олишмаса бозорга чиқарамиз.

Улар ҳақ. Маҳсулот таннархи кундан-кунга ошиб бормоқда. Ёз бошларида ҳар дона тухум 12 тийинга тушаётганди. Кейинроқ 15 тийинга етди.

Сўнгги пайтларда табиий офат кўп юз бераяпти. Бу эса хўжалик маблағидан кетаётган жарақ-жарақ пул демак. Шу йил 14 апрель куни ёққан кучли ёмғирдан 900 гектар пахта майдони шикастланди. Сел ювиб кетди. Кейинчалик дўл бўлди. Аксарият пайкалга қайта чигит экилди. Уруғликнинг ўзига салкам 50 минг сўм кетди. Умумий зарар тузилган акт бўйича 465 минг сўмни ташкил қилади. Буни қоплаш учун суғурта ташкилоти бор-йўғи 19 минг сўм ажратди, холос. Бу ҳозирча албатта. Балки яна беришар. «Ҳаммаси бўлиб 30 минг сўм ажратишмоқчи», дейди А. Тўхтаров. Лекин шу нарса аниқ-ки, бултур хўжалик давлат суғурта ташкилоти ҳисобига 100 минг, бу йил эса 230 минг сўм ўтказди. Ҳақли савол туғилади: суғурта қилдиришнинг асосий вазифаси нима ўзи? Ёрдам беришми ёки шилишми? Агарки, кўрилган зарарни тўлашга қуввати етмас экан, шунча пулни хўжаликдан нега олади?

Ташкилот, корхона ва хўжаликлар олдида кўндаланг турган муаммолардан бири — ёрдам пули бериш масаласи. Аввалига бу давлат бюджети ҳисобидан тўланиши айтилди. Бугунга келиб эса у хўжаликлар, ташкилотлар зиммасига юклатилди. Йиллик режа тузилаётган пайтда бу нарса ҳисобга олинмаганди. Шу боисдан иш юритишда, иқтисодда бирмунча қийинчиликларга дуч келинаяпти. Бу ерда 1109 нафар колхозчига ойига 80 минг сўмга яқин пул тўланаяпти. Ўз-ўзидан маълумки, товонни зарар етказган ёки ўша етказилаётган зиён ҳисобидан фойда кўраётган ташкилот ёки одам тўлаши керак. Хўжаликларнинг эса нарх-наво ошишига алоқадор жойи йўқ. Аксинча, бундан улар ҳам зарар кўришаяпти. Хўш, буни ким тўлайди? Қолаверса, жамоа хўжаликлари пулни қаердан олишади? Деҳқоннинг ҳақидан юлиб, яна ўзига қайтариб беришдан ўзга илож йўқ. Бошқача айтганда, чўнтакнинг унисидан олиб, бунисига солишади. Нархнинг кўтарилишидан келадиган фойда давлатга кетиб, зиёни хўжаликларга тушмаслиги керак. Мана шунинг эвазига хўжалик жорий йилда 720 минг сўм зарар кўради. Тўғри, болаларнинг кийим-кечаклари учун ҳар уч ойликда, олти ёшдан ўн олти ёшгача бўлган болаларга тўланадиган маблағ бюджетдан ажратилаяпти. Лекин 1,5 ёшдан 6 ёшгача бўлганларга бериладигани ҳозирча ноаниқ. Бу ҳам хўжалик зиммасига тушиши мумкин. Бунга эса ойига 55 минг сўмдан зиёд пул керак...

Кўриниб турибдики, аҳвол мураккаб. Райондаги энг бақувват хўжаликда шундай бўлгач қолганлар нима қилишаётган экан?! Мазкур жамоа хўжалигида бу йил 8 миллион сўм даромад қилиш кўзда тутилаяпти. Рақам жуда салмоқли. Лекин асосийси бу эмас. Муҳими, соф фойда. Хўш, у қанча бўлади?

Бош иқтисодчи: — 300—400 минг сўм атрофида

Бош ҳисобчи: — Қанақа фойда? Бу йил қарз билан чиқишимиз аниқ.

Бошқарув раиси: — Бу ёғини билмадик. Ҳамма нарса бундай алғов-далғов бўлса, бирор нима дейиш қийин...

Шунча пулдан фойда кўрилмаса камроқлар нима қилишади? Чунки ҳамманинг ҳам даромади 8 миллион сўмга етавермайди.

— Айтинг-чи, бўлаётган ишларни кузатувчи борми? Мана, товуқлар учун донни олайлик. Бир куни килоси 25 тийиндан келади. Эртасига 33 тийиндан, ундан кейин 50 тийиндан... Тартиб бўладими ёки бозор дейишгани шуми?...

Бу бош ҳисобчи Раҳматжон Алибоевнинг саволи. Унга аниқ жавоб беролмайман. Билганим шу бўлдики, хўжаликларга ё тўлиқ эркинлик берилиши, ёки уларни бундай шароитда ҳимоя қиладиган қатъий чоралар белгиланиши керак. Акс ҳолда бугун бозорга ўхшаш-ўхшамаслигини билмай юрамиз, эртанги кун эса янада мушкул бўлиб қолади.

И. ШОМУРОДОВ.

МУҲАРРИРИЯТДАН: қадрли муштарийларимиз! Азиз бободеҳқонимиз! Ҳозирги танг иқтисодий ҳолатда эртанги кунга умид боғлаб, хўжаликка моҳирлик билан раҳбарлик қилаётган совхоз директорлари, колхоз раислари, ўз касбининг сир-асрорини яхши билган хўжалик иқтисодчилари ва ҳисобчилари. Мана, Сиз Тошкент вилоятининг Чиноз районидаги йирик ва иқтисодий жиҳатдан бақувват хўжаликлардан бири «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозидаги ютуқлар билан танишдингиз. Хўш, бу мақола сизда қандай фикр уйғотди? Сизнинг хўжалигингизда аҳвол қандай? Ҳозирги танг иқтисодий шароитдан қай йўл билан чиқиш мумкин? Нималар қилиш зарур? «Ола қоп бўш бўлса, тик турмас» дейди халқимиз. Рўй бераётган мушкулотларнинг сири нимада?

Сизнинг ҳалолу пок, деҳқонча соф жавобларингизни, ҳисобчига, иқтисодчига ва хўжалик раҳбарига хос, фикр-мулоҳазаларингизни кутамиз.

АМАЛИЙ ИШЛАР ПАЛЛАСИ

Жумҳуриятимиз Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримовнинг кечаги пленумдаги маърузасини диққат билан ўқиб чиқдим. Унда ўтган кунимиз ва бугунимиз чуқур таҳлил қилинганидан, эртага нима қилишимиз аниқ кўрсатиб берилганидан хурсанд бўлдим. Ҳа, биз ҳар қачонгидан ҳам жипслашишимиз, бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилмоғимиз, партияга нисбатан айтилаётган даъво ва танқидларнинг ноҳақлигини амалда исботлашимиз зарур. Уч-тўрт одамнинг айби билан бутун партияни ёмон отлиққа чиқармайлик. Унинг сафида миллионлаб соф виждонли инсонлар бор, ахир.

Ўзим пахтачилик бригадасига бошчилик қиламан. Шунга қарамасдан уйдагилар билан маслаҳатлашиб, оилавий фермер хўжалиги ташкил этганмиз. Ҳозир қарамоғимизда 30 бош қорамол бор. Ўнтаси соғин сигир. Йил охиригача шартномага биноан 2 тонна гўшт, 14 тонна сут топширишимиз лозим. Уларни ортиғи билан адо этишга имконият етарли. Колхоз озуқа етиштириш учун тўрт гектар ер берган. Унга лавлаги, маккажўхори, беда экканмиз. Ҳосил ёмон бўлмади. Хуллас, даромадимизга ҳам шунга яраша барака кираяпти.

Бу гапларни шунинг учун айтаяпманки, биз фаровонликка фақат шу йўл билан боришимиз мумкин. Шунингдек, иноқ бўлишимиз, ҳар бир масалани ўзбекона босиқлик билан ҳал қилишимиз даркор. Тартиб-интизом бор жойда барака бор. Отабоболаримиз бу ҳикматни бежиз айтишмаган. Шу ўринда маърузада айтилган қуйидаги сўзларни таъкидлашни лозим топдим:

«Биз бир ёқадан бош чиқарган ҳолдагина тўғри сиёсий йўлни ишлаб чиқа олишимизга аминмиз. Бугунги кунда коммунистлар саросимага тушмай, иғволарга учмай партиямизни демократик йўл билан чуқур ислоҳ этиш учун барча ишларни қилишлари керак, деб ҳисоблаймиз».

Ҳа, бу гаплар барчамизга тааллуқли. Шундай йўл тутсакгина адашмаймиз, келажак авлод олдида юзимиз ерга қарамайди.

Ф. ФОЗИЛОВ,
Пешку районидаги «Ўзбекистон» колхози пахтачилик бригадаси бошлиғи.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг навбатдан ташқари олтинчи сессияси эртага, 1991 йил 31 август куни соат 10.00 да Ўзбекистон ССР Президенти аппаратининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари бугун, 30 август куни соат 10.00 дан 18.00 гача Ўзбекистон ССР Президенти аппарати мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинадилар.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари гуруҳлари вакилларининг кенгаши эртага, 1991 йил 31 август куни 9.00 да Ўзбекистон ССР Президенти аппаратининг кичик мажлислар залида бўлади.

ЧИНОР

1956 йил, август. Мирзачўлни ялпи ўзлаштириш тўғрисидаги тарихий қарор бутун мамлакат аҳолисини оёққа турғазди. Қардошлар кўмаги билан бийдай чўлда боғ яратишга астойдил бел боғланди. Олимлар, мутахассислар, тажрибакорлар, қардош жумҳуриятлардаги биродарларимиз ёрдамга келдилар. Турли миллат ва элат фарзандларини ўзбек диёри ҳар галгидек қучоқ очиб кутиб олди. Йиллар инсон куч-қудратига тан бергандек мозийга чекинди...

Билганларнинг гувоҳлик беришларича, А. Саркисов номи Мирзачўл билан узвий боғлиқ. У «Голодностепстрой» бош ҳудудий бошқармаси бошлиғи лавозимига тайинланган кундан бошлаб ўзини одамлар орасига урди. Улар оғирини енгиллатишга уринди. Мирзачўл қалдирғочларидан бири Муҳиддин Нўъмонов у ҳақда шундай ҳикоя қилади:

— Бир куни унинг ғўза суғораётганини кўриб суҳбатга тортдим. Очиғи раҳбарнинг бундай машғулоти мени ажаблантирганди.

— Ия, раҳбар сувчи бўлолмайди деб ким айтди, сизга...

А. Саркисовнинг кутилмаган жавобидан бироз хижолат тортгандим ўшанда. Кейин у эътиборсизлик билан новнинг тешик жойларини тўсиб, исроф бўлаётган сув йўлларини беркитди. Аслида ҳам у Мирза воҳасининг том маънодаги сувчиси эди, десак муболаға бўлмайди. Унинг Жанубий Мирзачўл канали қурилишидаги хизматларини халқимиз яхши билади. Худди шунинг учун ҳам бу оби ҳаёт иншооти бугунги кунда А. Саркисов номи билан аталмоқда.

Кейин билсам, Янгиердан 60—70 километр нарида кўнгилсиз ҳодиса юз берган экан. Абдулҳай ака меҳмонларга аталган таомнинг бир қисмини ўша ерга етказиб берибди. Саша исмли экскаваторчи бир ўзи қолиб, мушкул аҳволга тушган экан. Абдулҳай ака ва ёрдамчилар бир амаллаб тракторни созлабдилар. Ўшанда Абдулҳай тонгга яқин уйга қайтганди. Суриштирсам янги йил арафасида меҳмонлар кайфиятини бузишни истамаган экан...

Чўлда униб, камол топганлардан яна бири мазкур бошқарма бошлиғининг ўринбосари Абдулҳай Тоиров эди. Бир воқеа ҳануз кечагидай ёдимда. Тасодифан бир гуруҳ меҳмонлар қатори у кишининг хонадонига боргандик. Гурунг айни авжга чиққанда телефон жиринглаб қолди. Мезбон бир зумда ўзгарди. Аммо меҳмонларни ҳижолатда қолдирмаслик учун янги совхоз ташкил қилинаётганлигини, унга андижонлик меҳмонлар шарофати билан «Андижон» номи қўйилганлигини айтди. Бироздан сўнг эса ўша совхозга бориб келиши лозимлигини билдириб, меҳмонлардан узр сўради...

Чўл тўнғичи... Бу ибора тилга олинганда дарҳол Титов номли хўжалик кўз олдимга келади. Фақат шу эмас. Саттор Усмонов сингари совхоз бешигини тебратган ўнлаб қаҳрамонларни ёдга оламан...

Яна бир бўлажак чўлқувар оламга келганида ота-она фарзандга Қувондиқ дея исм қўйишганди. Ўшанда улар ўғиллари вояга етгач гўзал Самарқанд боғларию, тоғ этагидаги оромгоҳларни тарк этиб, ўзини дашт жазирамасига уришини хаёлларига ҳам келтирмагандилар.

Иссиқдан юзлари қизарган Қувондиқ билан илк бор мана шу тўнғич хўжалигида танишгандим. Бошидаги оқ дурра тердан жиққа ҳўл. Киприкларида чанг гарди. Қорамтир юзида тер томчилари. Наҳотки республика комсомол мукофотининг совриндори шу бўлса? Жумҳуриятдаги ёшлар тилидан тушмаётган Қувондиқ Абдураззоқовнинг ўзини кўриб турганимга сира ишонмасдим. У етакчилик қилаётган жамоа билан танишдим. Аъзоларнинг бари навқирон йигитлар.

— Ўтган йили 37 центнердан ҳосил олувдик, — дея гап бошлаганди ўшанда у. — Бу йил эса қирқни мўлжаллаяпмиз.

Унинг кўзларидан ўт чақнарди, меҳнати натижаларидан қувонаётгани шундоқ кўриниб турарди.

Орадан йиллар ўтди. Қувондиқ билан Жиззах вилоятида яна учрашиш насиб этди. Бироз тўлишибди. Катта бир хўжаликка раҳбар экан. Вилоятдагилар унинг фаолиятини, тутаётган йўлини мақташди...

Ғайбулла ҳам ўз тенгдошларидек олам-олам орзулар билан чўлга келганлардан бири эди. 25 нафар тенгдоши билан воҳага отланганда кўпчилик унга бу йўлнинг мушкул эканлигини таъкидлашганди. Аммо улар ниятларидан қайтмадилар. Мирзачўлга келгач эса ўз сўзларини, қатъиятларини исбот этдилар.

Ғайбулланинг номи тез орада бутун Иттифоққа ёйилди. ВЛКСМ Марказий Қўмитаси ва Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг бюроси аъзолигига сайланди. Кўксини орден ва медаллар безади.

Аммо жасоратларга бой бўлган ҳаёт бир маромда давом этмади. Ноқулай чўл шароити уни дардга чалинтирди. Шифокорлар унинг соғлиғидан безовта бўла бошладилар. Ҳар қанча уринмасинлар Ғайбуллани жарроҳлик курсисига ётқизишга тўғри келди...

Унга оғир юмушларни бажариш мумкин эмаслиги, ўзини асраши лозимлиги бир неча бор айтилди. Аммо ўтюрак Ғайбулла маслаҳатларга қулоқ осмади. Беором тунларнинг бирида қадрдон даласини соғинганини ҳис этиб, ундан хабар олишга қарор қилди...

Ҳаммаси ўша тунда рўй берди. Ғайбулла ўз бригадаси даласига яқинлашганда ариқ чети ўпирилганини кўрди. Ҳосил хавф остида қолганди. У иккиланмади. Соғлиғини ўйламади. Шохшаббалар йиғиб, хавфни бартараф этишга уринди. Фойдасиз. Шунда у сувни гавдаси билан тўсишга қарор қилди... Ёрдамчилар етиб келганида фурсат ўтганди. Жарроҳнинг тиғи бу гал ожизлик қилди...

Мирзачўл ўз қаҳрамон фарзандлари билан фахрланади. Зомин ва Янгиер шаҳарларида бўлган киши Ғайбулла Абдуллаев номли кўчаларни, мактабларни учратади. Бу — чўлқуварларнинг ўз навқирон ўтмишига бўлган буюк эҳтиромидир.

А. НУРИМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

Шу кунларда жумҳуриятимизнинг боғ ва токзорларида ғарқ пишиқчилик. Ноз-неъмат бунёдкорлари етилган ҳосилни исроф қилмай саранжомлаш пайида бўлмоқдалар. Баҳористон районидаги, 27-давлат хўжалигининг Ғ. Қодиров бошлиқ бригадаси соҳибкорлари ҳам узумни тез ва соз йиғиб олмоқдалар.

СУРАТДА: бригада ишчилари Гулчеҳра ва Ойгул Турдиевалар ҳосилдан мамнун.

Усмон Юсупов районидаги Ульянов номли давлат хўжалигининг 1-бўлимига қарашли Чори Рўзибоев бошлиқ бригада сабзавоткорлари помидор теримини қизғин олиб бормоқдалар. Улар бултур эл дастурхонига 160 тонна ўрнига 193 тонна маҳсулот етказиб беришганди. Бу йил 200 тоннадан оширишни кўзлашаяпти.

СУРАТДА: бригада аъзоси Сайёра Рўзибоева. У кунига 700—800 килограмм помидор термоқда.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

СУВ КЕЛТИРГАН АЗИЗ

Тўлиб-тошиб оқаётган канал билан ёнма-ён бошқа бир ариқда сув лиммо-лим. Лекин бунда лойиҳачилар ёки бинокорларнинг ҳеч қандай хатоси йўқ. Бу сув далаларга эмас, балки чўлқуварларнинг ўзига аталган: Мирзачўлда Меҳнатобод сув қувури деб аталган қувурни ётқизиш юзасидан ишлар авж олдириб юборилди. У 1992 йилда Меҳнатобод ва Оқолтин районлари аҳолисини ичимлик сув билан таъминлай бошлайди.

Об-ҳаёт Гулистон районининг Крестьянское қишлоғидан, аъло сифатли сув топилган катта ердан олиб келинади. Ҳозирча эса бу ерда, Меҳнатободда Михаил Рябов бошлиқ бинокорлар бригадаси карвонбошилик қилмоқда. Бригада ўзига топширилган кундалик ишларни 114—115 фоиз қилиб адо этмоқда. Юсуп Тўқаев бригадасининг монтажчилари, бошқа бўлинмаларнинг ишчилари ҳам аҳиллик билан меҳнат қилишмоқда.

(ЎзТАГ).

Деҳқон меҳнатидан яшнаган ғўза пайкалига боқиб, қалбида бир олам қувонч ва сурур туяётган бу азаматлар Дўстлик районидаги Ленин номли давлат хўжалигининг «Механизация» ширкатида меҳнат қилишади. Улар 93 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, ҳар гектар ердан режадаги 27 центнер ўрнига 30 центнердан хирмон уюшни аҳд қилишган.

СУРАТДА: ёш сувчилар Олим Одилбеков, Бахтиёр Барқутов ва звено етакчиси Қувноқ Барқутов (ўртада)лар.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

● ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИ ВА МАРКАЗИЙ НАЗОРАТ КОМИССИЯСИ РАЁСАТИНИНГ БАЁНОТИНИ МАЪҚУЛЛАБ

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙМИЗ

Биз, мажлис қатнашчилари, Ўзбекистон сувчиларининг ярим миллион кишилик оиласи соҳамиздаги барча ташкилотлар номидан Ватанимиз, кўп миллатли Ўзбекистон тақдирини қадрлайдиган барча ҳалол кишиларга мурожаат қилиб, қуйидагиларни билдирамиз:

Бугунги кунда ўзини ҳалол ва виждонли, республикамизнинг фуқароси ва фарзанди деб ҳисоблаган ҳар бир кишининг мамлакатда қандай вазият вужудга келганлигини, мамлакатимизнинг кўпгина минтақалари ва районлари иқтисодий, сиёсий, ўзаро ва миллатлараро ларзаларга дуч келаётганини кўрмасликка ҳаққи йўқ. Бу ерларда одамлар раҳбарлардан қатъийликни ва бугунги кунга ишончни кутмоқдалар. Буларнинг ҳаммасини республикамиздаги турмуш билан тенглаштириб бўлмайди.

Республикамизнинг минглаб фуқаролари ишлаб чиқариш, амалий ва бошқа масалалар билан мамлакатимизнинг турли минтақаларига боришади ва бундан кам бўлмаган одамлар худди шу масалалар юзасидан Ўзбекистонга келишади. Уларнинг барчаси республикамиздаги осойишталик, фуқароларнинг эртанги кунга ишонч билан қараши, турмуш ва ҳаётдаги амалий, нормал иш мароми ҳақида самимий ҳурмат билан фикр билдиришади.

Бизнинг юз минглаб оталаримиз ва оналаримиз бугунги кунда Ўзбекистондаги осойишталик ва тинчлик учун миннатдорчилик билдириб, дуо қилмоқдалар.

Ўзбекистондаги бундай барқарорликка нималар эвазига, ниҳоятда катта куч-ғайрат сарфлаш ва тадбирлар қабул қилиш, ниҳоятда мураккаб, қийин, ўнлаб йиллар давомида ҳал этилмай келинган муаммоларни ечиш, бениҳоя зўриқиш ва ҳам сўлдан, ҳам ўнгдан бўлаётган ҳуружларга дош бериш орқали эришилаётганини фақат бу ишга раҳбарлик қилаётган кишигина билади. Буни эса ҳамма билиши керак.

Шу муносабат билан сувчиларнинг кўп минг кишилик оиласи Ватанимиз учун мураккаб бўлган ҳозирги пайтда шуни айтишни ўз бурчи деб ҳисоблайди:

Ҳурматли Президент Ислом Абдуғаниевич Каримов! Ўзбекистон сувчилари сизнинг республика раҳбари сифатидаги фаолиятингиз даврида республикамизда барқарорлик ва осойишталикни таъминлаш учун амалга оширилган барча тадбирлар ва ҳаракатларни қўллаб-қувватлайдилар. Сизнинг фидокорлигингиз ва ўз халқингизга, жонажон Ўзбекистонга садоқатингиз, ҳар бир фуқаро ва биринчи навбатда болалар, ногиронлар, пенсионерлар, ўқитувчилар ва диёримизнинг асосий меҳнатчиси — деҳқонлар манфаатларини ҳимоя қилишда ҳормай-толмай курашганингиз учун самимий миннатдорчилик билдирадилар.

Сизга самимий раҳмат айтиб, сиҳат-саломатлик, узоқ умр тилаймиз. Ўзбекистон барча сувчиларининг қатъий сўзи ана шундай.

Кўнглингиз тўқ бўлсин, сизнинг юзингизни ерга қаратмаймиз. Лекин бир илтимосимиз бор — ишни худди шундай давом эттиравeрингиз ва ўнлаб вайсақи, бадҳоҳ кишиларнинг валдирашларига эътибор берманг.

Ўзбекистон тақдири ва унинг 21 миллион кишилик аҳолиси осойишталиги ана шундай қилишга муносиб эканлигига ишончимиз комил.

РЕСПУБЛИКА СУВ ХЎЖАЛИГИ ТАШКИЛОТЛАРИ ВАКИЛЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

ТАДБИРКОРЛИК КАРОМАТИ

Бозор иқтисодиёти шароитида аҳолини сабзавот ва мева билан йил давомида узлуксиз таъминлаш муҳим вазифа ҳисобланади. Сабзавоткорлар, боғбонлар ва соҳибкорлар олдида ноз-неъматлар етиштиришни кўпайтириш, уларга бўлган талабни тўлароқ қондиришдек масъулиятли ишлар турибди.

Жумҳурият бўйича сабзавот ва полиз етиштириш бултур жон бошига меъёрдаги 144 ўрнига 114, мева ва узум 69 ўрнига 58 килограммни ташкил этди. Бошқача айтганда, ўтган йили 2 миллион 822 минг тонна сабзавот, 656 минг тонна мева тайёрланди. Гектар ҳисобига ўртача 192 центнердан сабзавот, 46,7 центнердан мева, 72,5 центнердан узум ҳосили олинди. Помидор ҳосилдорлиги гектар бошига 225,7 центнердан тушди. Унинг шарбатидаги қуруқ моддаси 4,7 фоиздан ошмади. Бодринг ҳосилдорлиги эса 62 центнерга тўғри келди, холос.

Илғор хўжаликларда интенсив технология қўлланилиб юқори ҳосил олинмоқда. Жумҳуриятимизда жами 134 минг гектар боғлар бўлса, шундан жуда оз қисмида — атиги 20 минг гектар майдонда ҳосил шу асосда етиштирилаяпти. Бу усул сабзавотчиликда ҳам шундай: 75 минг гектар майдондан 1800 гектарида жорий қилинмоқда.

Аҳолини йил бўйи ноз-неъматлар билан етарли миқдорда таъминлаш, бозорларда нарх-навони пасайтириш, қайта ишлаш саноати корхоналарида мавжуд қувватлардан тўлароқ фойдаланиш учун жамоа ва давлат хўжаликларида 1992 йилдан бошлаб интенсив технологияларни кенг кўламда қўллаш керак. Шу билан бирга сабзавот ва полиз экинларини табақалаштирган ҳолда, яъни эртаги, ўртаги ва кечки муддатларда турлари бўйича (пиёз, карам, чучук қалампир, саримсоқ, редиска, бақлажон, сабзи, лавлаги, шолғом, турп, қовоқ, патиссон ва ошқўкларни) экиш керак.

Жумҳуриятимизда экилаётган бодрингнинг маҳаллий навлари кул-шудринг касаллигига чидамсиз. Шунинг учун ҳосилни икки-уч марта териб олгач, палаклари сўлиб ҳосилдорлиги камаяди. Бинобарин, ўлкамиз иқлимига мос, хасталикка бардошли, районлаштирилган Парад, Конкурент навларини кўпроқ қадаш лозим. Улар интенсив технология асосида парвариш қилинса юқори ҳосил беради. Биргина Конкурент навининг ўртача ҳосилдорлиги гектар бошига 330 центнерга етиши мумкин, мевасининг оғирлиги 100 грамм, қисқа фурсат ичида, яъни 45—60 кунда етилади. Парад нави ҳам эртапишар, 45—50 кунда етилиб, ҳосилдорлиги гектар ҳисобига 350 центнерни ташкил этади. Бу навлар кенг қаторлаб 70×10 сантиметр, лента усулида 50×90 сантиметр ва ўсимлик оралиғи 10 сантиметр тарзида экилади. Экин палаклари ёйила бошлагач ўрта жўяк кўмилиб, суғориш ва ишлов бериш ҳар бир қатор оралиғида ўтказилади. Агар ҳар тупидан ўртача икки дона бодринг олинганда гектар ҳисобига 25—30 тонна ҳосил етиштириш мумкин.

Андижон районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалигининг Усмонали Қурбонов бошлиқ 10-бригадаси аъзолари бу йил 38 гектар ерга сабзавот экинлари экиб, ҳар гектар ердан 400 центнердан ошириб ҳосил олишди. Даромад 550 минг сўм бўлди. Бригада асосан помидор етиштирмоқда. Бир килограммини ўртача 60—70 тийиндан сотди. Ҳар гектар майдонга Ракета, Волгоград навларининг ўрта ҳисобда 70 минг туп кўчати жойлаштирилмоқда. Ракета нави меваси майда, консерва қилиш учун жуда қулай. Ҳосили механизация ёрдамида бир галдаёқ йиғиштириб олиниши мумкин.

Ўзбекистон сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик илмий-тадқиқот илмгоҳининг Андижон вилоятидаги таянч пунктида 12 гектар ерда помидорнинг ТМК-32 (Тошкент — Москва — Куба) нави ҳам интенсив технология асосида парваришланаяпти. 20—25 апрелда ҳар гектар ерга 50 минг туп ниҳол ўтқазилганди. Гектаридан ўртача 75—80 тонна ҳосил олиш кутилмоқда, шарбатдаги қуруқ моддаси 5, 6 фоиз. Шу билан бирга 1—1,2 тонна помидор уруғи ҳам етиштирилади.

Қўрғонтепа районидаги «Савай» давлат хўжалигида шу йил 2 майда 5 гектар майдонга (бир йил аввал бу ерга чигит қадалганди) румин сеялкасида гектар ҳисобига 3 килограммдан Новинка приднестровская ва Утро нав помидор уруғлари 1,5—2 сантиметр чуқурликка 90×50×15 сантиметр тарзида экилди. Уруғ ташлашдан икки-уч кун олдин бегона ўтларга қарши гектарига 4,5 килограмм нитрон гербициди сепилди. Фақат яганалаш ва суғориш қўл кучи билан бажарилди. Қолган барча юмушлар: культивация, озиқлантириш, жўяк олиш механизация ёрдамида амалга оширилди. Гектарига ўртача 75—80 минг туп кўчат жойлашди, меваси майда, ўртапишар, консерва саноати талабларига тўлиқ жавоб беради. Утро нави меваси ўртача катталикда, эртапишар, узоққа юборишга чидамли. Шарбатдаги қуруқ моддаси 5,5 фоизни ташкил этади. Гектаридан ўрта ҳисобда 75—80 тонна ҳосил олиш кўзда тутилмоқда.

Хўжалик консерва заводи билан бир килограмм помидорни 60 тийинга сотиш тўғрисида шартнома тузган. Шунда 1 гектарнинг ҳосилини 48 минг сўмга сотиш мумкин. Далага кўчат ўтқазилганда олинган даромаддан 30 фоизи ёки сарф харажат 14,4 минг, уруғ қадалганда эса атиги 200 сўмни ташкил қилади (бунга уруғлик ҳақи, экиш, ягана харажатлари киради). Демак ҳар гектар ердан 33 минг 400 сўм соф даромад олиш кутилмоқда.

Келгуси йилдан бошлаб барча хўжаликларда табақалаштириб экиш ва интенсив технология асосида парвариш қилиш, помидор сифатини стандарт талабларига етказиб жаҳон бозори миқёсида савдо ташкил этиш керак. Шунингдек сабзавоткорларга бу маҳсулотни етиштириш учун ҳақ тўлашда унинг шарбатидаги қуруқ модда миқдорини ҳисобга олиш зарур.

Аҳолининг мевага эҳтиёжлари ҳам тобора ошиб бормоқда. Шуни ҳисобга олиб жумҳуриятимизда янги боғ ва токзорларни интенсив технология асосида яратишга алоҳида эътибор берилаяпти. Биргина ўтган йилнинг кузида ва жорий йил баҳорида жамоа ва давлат хўжаликларида 28 минг гектар майдонда янги мевазорлар, токзорлар барпо этилди. Кейинги йилларда айниқса пакана бўйли олма кўчатлари ўтқазишга эътибор кучайтирилмоқда. Бунга Тошкент вилоятидаги «Огонёк», Шредер номли илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажриба хўжалиги, Самарқанд вилоятидаги Козимов номли, Андижон вилоятидаги «Савай» давлат хўжаликларини мисол қилиш мумкин. «Огонёк» давлат хўжалигида 900 гектар ердаги боғларда ҳосил интенсив технология асосида етиштирилаяпти. Бу хўжаликда олма дарахтлари 5×3, 8×3,5, 5×4, 4×3,5 ва 5×2 метр тарзида экилган. Улар Голден делишес, Делишес, Жонаред, Старк кримсон, Симиренко, Розмарин, Кинг Девид ва бошқа навлардир.

Кузда ҳар гектар майдонга 250 килограмм фосфор ва 150 килограмм калий ўғитлари солинмоқда. Парвариш даврида эса 230—250 килограмм азот берилаяпти. Бултур гектаридан ўртача 16,3 тонна ҳосил олиниб, жами 6875 тонна мева етиштирилди. Хўжаликда 2 минг тонна маҳсулотни сақлашга мўлжалланган омбор бор. Қайта ишлаш цехида 700—800 тонна мева ичимлиги, мураббо тайёрланди. Ишчиларнинг ойлик маоши ўртача 363 сўмни ташкил этаяпти. Хўжалик фақат мева маҳсулотларини сотишдан ўтган йили 2 миллион 964 минг сўм соф фойда олди. Бу ерда 544 гектар майдондаги токзорларнинг ҳаммаси шпалерга кўтарилган. Токлар 3×3, 3×2,5, 3×2 метр тарзида ўтқазилган. 1990 йилда жами 9,3 минг тонна узум етиштирилди ва 7,3 минг тонна вино тайёрланди. Бу йил олий навли ва спиртланган мусаллас тайёрлашни 30 фоизга етказиш мўлжалланган. Узум ҳосил навларига қараб йиғиштириб олинади.

«Савай» давлат хўжалигининг 3-бўлимида 1986 йили 5 гектар ерга пакана бўйли Голден делишес, Старк кримсон, Нафис нав олма кўчатлари 4×1, 4×2,5 метр тарзида экилган. Тупларнинг қалинлиги гектарига 1—2,5 минг донани ташкил этади. Бу боғлар экилганидан кейин иккинчи йили ҳосилга кирди. Уларнинг ҳар гектаридан 35—40 тоннадан мева олинмоқда. Пакана бўйли олма навларининг бошқаларидан фарқи шундаки, уларнинг баландлиги 1,8 — 2 метр атрофида бўлади. Ҳар йили эрта кўкламда бу дарахтларга вақтида шакл берилиб, навлар шпалерга тортилган симларга боғлаб қўйилади. Бинобарин, уларга шакл бериш ва ҳосилини теришда қийинчилик бўлмайди. Бундан ташқари қатор ораларига ишлов бериш, ҳашаротларга қарши дорилаш ҳам осон.

Жумҳуриятимиз хўжаликларида боғ, токзор ва сабзавот экинларини парваришлаш, уларнинг ҳосилдорликни таҳлил қилиш шуни кўрсатадики, интенсив технологияни тезда жорий этганда мева-сабзавот маҳсулотлари ҳажмини ўрта ҳисобда 1,5—2 баравар ошириш мумкин. Натижада фақат аҳоли ноз-неъматлар билан таъминланибгина қолмасдан, балки қайта ишлаш саноатига етарлича маҳсулотлар етказиб бериш мумкин.

Қайта ишлаш корхоналарини мева, узум ва сабзавотлар кўпайиши ҳисобга олинган ҳолда маҳсулотларнинг турлари ва миқдорига қараб кенгайтириш лозим. Айни вақтда жумҳуриятимизда 1199,3 миллион шартли банка консерва маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қувватлар мавжуд. Жумладан 660,7 миллион шартли банка помидор консерваси тайёрлаш мумкин.

Интенсив технологияни барча хўжаликларда жорий этиш учун сифатли, серҳосил нав кўчатларини, сабзавот, полиз экинларининг уруғларини кераклича етиштириш лозим. Бозор иқтисодиётига ўтилаётган ҳозирги шароитда боғ ва токзорларни, экин майдонларини ижарага бериш мақсадга мувофиқ. Шунда бу соҳалар ҳақиқий эгасининг қўлига тушади. Хуллас, барча хўжаликларда, пудратчи жамоаларда интенсив технология қўлланилганда ҳосилдорлик ошади, иқтисодиёт мустаҳкамланади, ишловчиларнинг моддий манфаатдорлиги ортади.

М. КАМОЛОВ,
«Узплодоовощвинпром» концерни раисининг ўринбосари.

Ҳ. ХОЛИҚОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги вазирлиги мева-сабзавот тармоқларини муттасил ривожлантириш бош бошқармаси бошлиғи, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди.

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ

МИНСК. Минск автомобиль заводи меҳнат жамоаси конференцияси партия комитети билан комсомол комитетини корхона ҳудудидан чиқариб юбориш тўғрисидаги таклифни рад этди. Делегатлар орасида коммунистлар жами ходимларнинг тўртдан бир қисмини ташкил этарди холос. Шунга қарамай ишчилар уларни қўллаб-қувватлашарди. МАЗ партия комитети котиби ўринбосари И. Геснинг фикрича, бу қарор кўп жиҳатдан партия комитети ўз иш услуби ва усулларини ўзгартирганлигининг натижасидир. Комитет ишлаб чиқаришнинг икир-чикирларига аралашишдан бутунлай воз кечди. Тадбирлар эса иш вақтида одамларни ишдан чалғитмай, бошқа вақтда ўтказилмоқда. Маош олувчи партия ходимлари корхона ишлаб чиқариш фаолияти якунларига кўра бериладиган мукофотларни олишдан воз кечдилар. Энг муҳими эса завод партия комитети бозор иқтисодиётига ўтишдек қийин даврда ишчиларнинг манфаатини фаол ҳимоя қилмоқда. Яна бир улкан саноат корхонаси — Минск трактор заводи меҳнат жамоасининг конференцияси ҳам шундай қарор қабул қилди.

●

МОСКВА. Йилнинг биринчи ярмида «Москва аҳолисини ижтимоий ҳимоя қилиш жамғармаси» ҳисоб варақасига салкам 129 миллион сўм пул ўтди. Бу — тамаки маҳсулотлари айрим турлари нархига устама қўйишдан олинган 104,5 миллион сўм, бир вақт Москва шаҳар Кенгаши раиси бўлиб турган Г. Поповга Япониядан совға қилинган автомобиллар ва рўзғор техникасини кимошди савдосида сотишдан тушган 16 миллион сўм, шаҳар ресторанларида тансиқ таомларни, арақ-вино ва бошқа маҳсулотларни сотишдан олинган даромад — 8 миллион сўм, ниҳоят ташкилотлар, кооперативлар ва фуқаролар ўз ихтиёрлари билан ўтказган 0,6 миллион сўмдан иборат. Ўтган йилнинг ноябридан бошлаб ҳисоб варақасига тушган ана шу маблағдан 200 мингдан ортиқ кам таъминланган фуқароларга 27 миллион сўм тўланди.

●

БАШТАНКА. (Николаев вилояти). Баштанка райони механизаторларига долзарб ўрим-йиғими даврида техникани созлашлари учун бир неча соат кифоя қилмоқда. Энг тақчил эҳтиёт қисмлар ҳам хўжаликка талаб қилинган заҳоти етказиб берилмоқда. «Агропромтехника» район бирлашмаси райондаги 42 та хўжаликнинг ҳаммасида ўрим-йиғимда техникавий хизмат қилиш ташвишларини ўз зиммасига олди, бунинг учун ўрим-йиғимда техникани узлуксиз ишлашини таъминлаш юзасидан хўжаликлар билан шартнома тузилди.

●

ПАВЛОДАР. «Космоформ» кичик корхоналар концерни истеъмолчиларга тақчил шеҳонин буёғининг дастлабки туркумини жўнатди. Тўқимачилик, пардоз-андоз буюмлари ва озиқ-овқат саноатида қўлланиб келинган шунга ўхшаш буёқ илгари Япониядан келтириларди. Концерн мутахассислари Узоқ Шарқ олимлари билан биргаликда уни ишлаб чиқариш учун зарур хом-ашёни олишнинг янги технологиясини ишлаб чиқдилар.

РИЗҚ-РЎЗ САРЧАШМАСИ

Бўка районидаги «Ленинизм» номли жамоа хўжалигининг Саидқул Хаитов бошлиқ маккажўхоричилик бригадасида бир неча кундирки, дала маликасини ўриб-йиғиб олиш қизғин тусга кираяпти. Механизатор ва ишчиларнинг ишлаб, кўнгилли хордиқ чиқаришлари учун етарли шароитлар яратилган. Ҳар куни тўртта комбайн билан 2 гектардаги экин ўрилаётир. Жорий йилда 80 гектар ерда паҳлавон экин парвариш қилинди. Аҳил жамоа режадаги 40 центнер ўрнига, 60 центнердан дон етиштиришга ҳаракат қилаяпти.

СУРАТЛАРДА: 1. Пешқадам механизатор М. Нишонов. 2. Ўрим-йиғим пайти. 3. Бригада бошлиғи (ўнгдан) С. Ҳайитов, механизаторлар А. Жалилов ва И. Султонов.

МАККАЖЎХОРИ ЎРИМИ ҚИЗҒИН

Далада иш авжида. Ҳамма ўз юмуши билан банд. Йигирма гектарлик маккажўхоризорда иккита «Херсонец-7» комбайни тўла қувват билан ишлатилаяпти. Биз ўша ерда жамоа хўжалиги бош агрономи Ҳамидулла Абдуллаев ва бош инженер Баҳромжон Саматовни учратдик.

— Озуқа экинлари майдонини йил сайин кенгайтираяпмиз, — дейди бош агроном. — Алмашлаб экишга алоҳида эътибор бердик. Жорий йилда беда экилган майдон 265 гектарга етди. Иш ижара пудрати асосида ташкил этилганлиги юқори ҳосил етиштириш имконини бераяпти. Озуқакорлар ғайратига тан бермай илож йўқ. Орифжон Ўрмонов бошлиқ бригада маккажўхорикорлари 98 гектар ерда деҳқончилик қилишаяпти. Сифатли парвариш туфайли ҳосил яхши бўлди.

Силос бостиришга иккита комбайн, олтита трактор жалб этилган. Комбайнчилардан Нўъмонжон Абдуллаев, Эрали Юнусов жонбозлик кўрсатишаяпти. Бугунгача 30 гектардан кўпроқ ердаги маккажўхори йиғиштириб олинди. Бу йил 2.461 тонна силос бостирилади.

Ҳа, Олтинкўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигида чорва қишловига тараддуд қизғин. Озуқакорлар бошқа экинлардан ҳам яхши ҳосил етиштирдилар. 15 гектар ердаги «Вахш» ўсимлигига учинчи ўроқ тушди. Саккиз гектар майдондаги қизилчадан юқори ҳосил олиш кутилмоқда.

Т. АБДУСАМАТОВ.

ПАРРАНДАЧИЛИК МУАММОСИ

Кейинги йилларда парранда гўшти, тухум етиштириш ҳам камайиб кетди. Халқ эҳтиёжи асосан четдан келтирилган маҳсулот эвазига қисман қондирилмоқда. Савол туғилади: нега шундай бўлди? Имкониятлардан оқилона фойдаланиш йўлларини излаяпмизми? Шу саволларга жавоб топиш истагида Бухоро вилоятидаги бир хўжалик товуқчилик фермаси иши билан танишдик. Равшанки, вилоятнинг қатор колхоз ва совхозлари давлатга тухум топшириш ярим йиллик режасини уддалай олишмади. Кўпларида бир хил камчиликларни кузатиш мумкин. Аслида уларни вақтида бартараф этиш мумкин эди. Шуларни назарда тутиб мавжуд муаммоларни атрофлича ўрганишни мақсад қилдик.

Бир-икки йил бурун давлатга тухум топшириш режаси нима сабабдандир кўпгина районлардан олиб ташланди. Аммо бундан бирон мушкул осон бўлмади. Қайтага янги муаммолар юзага келди. Оқибатда товуқлар бош сони кескин камайди. Асосий қисми аҳолига сотиб юборилди. Қолганларининг парвариши ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Натижасини мана бугун кўриб турибмиз. Паррандачилик маҳсулотлари тақчиллиги кучайди. Қардош жумҳуриятларда товуқ гўштидан колбаса, консервалар тайёрланаётган бир пайтда бизда пештахталар ҳувиллаб қолди. Айниқса, хўжаликларнинг ўзига қийин бўлди. Ахир ҳар бирининг боғчаси, мактаби бор.

Пешку районидаги «Маданият» колхозида товуқчилик фермаси бу йил қайтадан ташкил этилди. Илгари бинойидек ишлаб турганди. Озми-кўпми фойда ҳам олинаётганди. Бир нарсани бузиб қайтадан тиклашдан қийини йўқ. Фермада ишни изга солиб юборишнинг ўзи бўлмади. Яна маблағ сарфлаб, товуқхоналар тартибга келтирилди. Айниқса, озуқа масаласи жуда қийнади. Топмаса бўлмайди. Йўқса зарар устига яна зарар. Давлатники паррандачилик фабрикаларидан ортмайди. Ишлашга, килоси қанчадан бўлса ҳам олишга мажбурсан.

— Шу йилнинг бошида бизда олти минг бош жўжа ва товуқлар бор эди, — дейди ферма мудири Иззат Хабибуллаев. — Ем йўғидан уч минг боши аҳолига сотилди. Бир қисми гўштга топширилди. Ҳозир 1700 бош парранда қолган. Колхоз буғдой ажратолмаяпти. Нима қилишга ҳайронмиз. Баъзилар ўйлаганидек бу бефойда соҳа эмас. Ҳаммаси парваришга боғлиқ. Ўтган йили 8.012 сўм соф фойда олгандик. Тўғри, бу кўрсаткич билан мақтаниб бўлмайди. Айтмоқчиманки, ферма қанчалик кенгайтирилиб, ишга жиддий киришилса фойда ҳам шунга яраша бўлаверади. Бошқаларни билмадиму, биз паррандачиликдан шу пайтгача зарар кўрмадик.

Мудирнинг гапи ўйлатиб қўйди. Хўш, нега унда баъзи хўжалик раҳбарлари паррандачиликдан умуман фойда йўқ, деб ҳисоблашади? Эҳтимол бирон сабаби бордир? Шундай хулосага дарров келишмагандир. Ахир, улар шу соҳа мутахассиси, тажрибаларида синаб кўрмасдан бир гап айтишмас. Ундай десак махсус паррандачилик фабрикалари йилига минг-минг сўмлаб фойда кўришяпти. Ҳамма гап соҳа ихтисослашганида, барча имконият яратилганида. Озуқа бўлса бор. Маҳсулдорлик ва даромад ҳам шунга яраша.

Таъкидлашларича Пешку райони колхоз ва совхозларида боқилаётган битта товуқ йилига 60—70 дона тухум қилар экан. Товуқ бир кунда 150 граммгача дон истеъмол қилади. Кўп хўжаликлар эса паррандачилик фермасини дон ва омухта ем билан таъминлаш имкониятига эга эмас. Бозорда бир кило доннинг баҳоси бир сўм. Турган гап, бунга ҳаммагинг ҳам қурби етавермайди.

Хўш, нима қилиш керак? Паррандачилик ривожланган хўжаликлар иши билан танишсангиз аввало қўшимча товуқхоналарнинг кўплиги эътиборингизни тортади. Яъни ҳар икки-уч йилда товуқлар жойи алмаштириб турилади. Уларни доим бир жойда сақлаш мумкин эмас. Касалланиш кўпаяди, маҳсулдорлик камаяди. Шунинг учун ҳам қўшимча бино зарур. Вақти-вақти билан хоналар дезинфекция қилинади, тозаланади. Иккинчидан, паррандалар парвариши бир меъёрда, мавжуд қоидалар асосида олиб борилади. Керакли озуқалар етарли бўлсагина тухум, парҳез гўшт сероб бўлади, зарар ўрнига фойда кўрилади. Оддий мисол: паррандачилик фабрикаларида бир товуқдан йилига икки юз, ҳатто ундан зиёд тухум олинади. Бунинг боиси юқорида айтиб ўтганмиздек, жойи ва парваришига аҳамият яхшилигида. Тўғри, паррандачилик фабрикаларига омухта ем ва бошқа озуқаларни давлат етказиб беради. Колхоз ва совхозларда бундай имконият йўқ.

Аммо, қўл қовуштириб ўтирмаслик даркор. Омилкорлар ишнинг қаловини топишаяпти-ку?!

Хулоса қилиб айтганда, паррандачиликка иккинчи даражали соҳа деб қарамаслик керак. Ахир ўзимизда имконият бўла туриб, қачонгача товуқ гўшти, тухумни четдан излаб юрамиз.

Р. БОБОМУҲАМЕДОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
махсус мухбири.

Тадбиркор чорвадор қиш ғамини ёзда ейди. Нишон районидаги «Навбаҳор» давлат хўжалиги чорвадорлари буни яхши тушунишади. Айниқса, Ибодулла Қурбонов бошчилик қилаётган бригадада ишлар яхши йўлга қўйилган. Улар беданинг гектаридан 100 центнердан пичан ўриб олишмоқчи.

СУРАТЛАРДА: 1. Хашак юкланаяпти. 2. Хўжалик касаба уюшмаси қўмитаси раиси Ҳайдар Ҳамроев ва бригада етакчиси Ибодулла Қурбонов.

Ш. СУЛТОНОВ олган суратлар.

ФЕРМАЛАРДАН ДАРАКЛАР

НАМАНГАН

Энгельс номли жамоа хўжалиги бўрдоқибоқарлари ютуқларга эришаптилар. Яқинда улар қабул пунктларига 85,4 тонна тирик вазнда гўшт етказиб бериб, ўн бир ойлик режани муддатидан аввал уддаладилар. Эришилган ғалабага Ҳайдарали Акбаров, Баҳодир Йигиталиев қўшган ҳисса катта бўлди. Колхозда давлатга гўшт топшириш давом этмоқда.

А. Холмирзаев.

ҚАЛИНИН

«Хасково» совхози чорвадорлари давлатга гўшт ва сут топшириш етти ойлик режани ортиғи билан адо этдилар. Хўжаликда чорва қишловига қизғин ҳозирлик кўриляпти.

Н. Абдиримова.

ҚОНИМЕХ

«Конимех» давлат наслчилик заводи 2-фермаси бош чўпони Тилов Нормуротов ҳаётида қувончли воқеа содир бўлди. Унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор» унвони берилди. Бу машаққатли ва шарафли меҳнатга берилган муносиб баҳодир.

Яйлов баҳодири бу йил қарамоғидаги совлиқларнинг ҳар юзидан 97 ўрнига 110 тадан қўзи олишга эришди. Ўстиришга қолдирилган қўзилар ҳисобига яна бир отар вужудга келди. Шу кунларда Тилов Нормуротов Терикудуқ яйловларида қўйларини яйратиб боқиш билан бирга қишловга пухта ҳозирлик кўрмоқда. У отар аъзолари билан 20 тонна озуқа жамғарди.

А. Раҳмонов.

РИШТОН

Ҳамма ерда бўлгани каби Навоий номли давлат хўжалигида ҳам ем-хашак жамғариш қизғин бормоқда. Совхоз чорвадорлари 227 тонна табиий пичан, 434 тонна сомон, 1.206 тонна сенаж жамғариб бу борадаги режани ортиғи билан адо этдилар. Шу кунларда дағал хашак йиғиш авжида.

У. Муҳамедов.

ЯХШИ НИЯТ БИЛАН

Сурхондарё ва Қашқадарё маҳаллий кенгашлари икки вилоят чегаралари туташган ерда ип-газламадан буюмлар ишлаб чиқарадиган қўшма корхона барпо этилишига розилик бердилар.

Республика маҳаллий саноат вазирлиги билан Корея Халқ Демократик Республикасининг «Кейганоп» ва «Инха» фирмаларининг вакиллари корхона мутасаддиларидир. Корхона тузиш нияти тўғрисидаги ҳужжатга мувофиқ корхона ишга туширилганидан сўнг унинг маҳсулотлари учинчи мамлакатларда сотилади, ишлаб топилган валюта эса амалий шериклар ўртасида тенг бўлинади. Маҳаллий саноат вазирлиги фойдадан олган ўз улушини вилоятларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг кучли иқтисодий базасини вужудга келтиришга сарфлаш ниятидадир. Бу эса маҳаллий истеъмол бозорини моллар билан тўлдириш имконини беради.

(ЎзТАГ мухбири).

ЖАРИДА ҲАМРОҲИНГИЗ БЎЛСИН

Равшанки, республикамизда 1958 йилдан бошлаб «Русский язык и литература в узбекской школе» жаридаси йилига олти марта чиқа бошлади. Даврнинг ўзгариши, жамият тараққиёти мазкур нашр мазмун мундарижасини, ҳатто номини ўзгартиришни тақозо этди. Шу боис у 1991 йилдан «Мактабда ўзбек, рус тиллари ва адабиёти» деб аталди, ҳамда йилига икки тилда 12 марта чоп этилди.

Жариданинг шу кунгача 8 сони ўқувчилар қўлига тегди. Аммо нашрнинг иккинчи номи ҳам мулоҳаза, мунозараларга сабаб бўлди. Унга мутасадди бўлган Ўзбекистон ССР халқ таълими вазирлиги, таҳрир ҳайъати таклифи асосида бундан буён ўзбек, рус филологияси таълимига доир илмий-методик мақолалардан ташқари шарқ ва ғарб тиллари, адабиёти муаммоларига доир чиқишлар, суҳбатлар, дарсларнинг таҳлилларини бериб бориш мақсад қилиб қўйилди. Улар муаллимларга, филологларга яқиндан ёрдам бериши тайин.

Масаланинг шу муҳим томони ҳисобга олиниб, жариданинг номи бундан буён «Тил ва адабиёт таълими» деб аталадиган бўлди. Янги — 1992 йилдан бошлаб у йилига олти марта ўзбек тилида, олти марта рус тилида чоп этилади.

Қадрли муштарийлар, севимли жаридангизга обуна бўлишга шошилинг. У матбуот нашрлари тарқатиш дўконларида сотилмайди. Фақат обуна йўли билан тарқатилади.

Манзилгоҳимиз: 700029. Тошкент — ГСП. «Правда» газетаси кўчаси, 41.

Индекслар: ўзбекча нусхаси 75368; русча нусхаси 75370.

Обуна баҳоси ўзбекча ва русча нусхаси учун бир йилга 6 сўм.

Ҳ. УЗОҚОВ,
«Тил ва адабиёт таълими» жаридаси бош муҳаррири ўринбосари.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ЛОНДОН. Буюк Британия бош вазири Жон Мейжор 1 сентябрь куни Совет Иттифоқига қисқа ташриф буюради. Сешанба куни маълум бўлишича, Британия ҳукумати бошлиғи расмий ташриф билан Пекинга бораётиб Москвада тўхтаб ўтади. Хабар қилинишича, Мейжор СССР Президенти Михаил Горбачев, РСФСР Президенти Борис Ельцин, шунингдек демократик ҳаракат раҳбарлари билан музокаралар ўтказади. Бош вазир Болтиқбўйи республикалари вакиллари билан ҳам учрашиши истисно этилмаяпти.

* * *

БЕРЛИН. Бугун бу ерга Москва шаҳри ҳокими Гаврил Попов расмий ташриф буюради. Ташриф дастурига Москва билан Берлин ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзолаш, Берлиннинг ҳукмрон бургомистри Эберхард Дипген билан музокаралар олиб бориш, савдо-саноат ва жамоат доиралари вакиллари билан учрашиш киритилган.

* * *

НЬЮ-ЙОРК. Иккита Совет МИГ-29 қирувчи самолёти ва ИЛ-76 транспорт самолёти намойиш учишларини ўтказиш учун АҚШга келди. Бу самолётлар Америкага 19 август куни келиши керак эди, лекин СССРда давлат тўнтариши қилишга уриниш содир бўлганига қарши норозилик белгиси сифатида АҚШ маъмурлари самолётларнинг келишига рухсат беришмаган эди. Энди, Совет Иттифоқида қонуний ҳукумат тиклангандан кейин, Америка томони бу тақиқни бекор қилди.

БМТ. БМТ бош котиби Эрон билан Ироқ ўртасидаги муносабатларда сақланиб қолаётган муаммоларни бартараф этиш мақсадида 10 сентябрь куни Эронга жўнаб кетади. Сешанба куни БМТнинг Нью-Йоркдаги қароргоҳида шу хабар эълон қилинди. БМТ бош котиби вакилининг таъкидлашича, Перес Де Куэльярнинг Эронга сафари бу ерда ўйлашаётганидек Эрон таъсирида бўлган айрим Ливан гуруҳлари томонидан ҳамон гаровга ушлаб турилганлар муаммоси билан боғлиқ эмас, балки БМТ хавфсизлик кенгашининг Эрон-Ироқ можаросини бартараф этиш тўғрисидаги 598-резолюциясига доир ҳал этилмаган масалаларга таалluқлидир. Улар орасида уруш натижасида келтирилган зарар учун товон тўлаш муаммоси, шунингдек ҳарбий можаронинг бошланишига ким айбдор эканлигини аниқлаб берадиган холис органни вужудга келтириш масалалари бор.

* * *

БЕЛГРАД. Хорватияда узил-кесил ярашишга эришиш учун куч-ғайратни фаоллаштириш зарур. Югославия халқ армияси ва Хорватия раҳбарияти вакилларининг сешанба куни кечқурун якунланган Бриони оролидаги учрашувида ана шундай хулосага келинди. Делегацияларга ЮСФР халқ мудофааси иттифоқ котиби армия генерали Велько Кадиеви ва Хорватия Президенти Франьо Тужман бошчилик қилишган эди.

Учрашувда таъкидланганидек, Хорватияда ярашишга эришиш миллий негиздаги қуролли можароларни мутлақо тўхтатишни кўзда тутади. Фикрлашиш чоғида томонлар Югославиянинг келажаги, унинг таркибига кирувчи республикаларнинг янги муносабатлари тўғрисида амалий музокаралар бошлаш зарурлигига қўшилдилар.

Сешанба куни Белградда ЮСФР раёсатининг кенгаши бўлиб ўтди. Унда Хорватияда ўт очишни сўзсиз тўхтатиш ва яраш ҳолатини ўрнатиш тўғрисидаги фармойишни амалга ошириш масаласи кўриб чиқилди. Мамлакат олий давлат органининг мажлиси чоршанба куни давом эттирилади.

* * *

СОФИЯ. Болгария билан Исроил сиёсий, савдо ва маданий алоқаларни ривожлантириш умумий муддаосини изҳор қилдилар. Истиқболда Болгария Исроилнинг ташқи иқтисодий алоқаларида устивор ўрин эгаллайди. Болгария вазирлар кенгаши раиси Димтир Попов билан Исроил бош вазири Ицхак Шамир сешанба куни бу ерда бошланган музокаралар чоғида ана шуни таъкидладилар. Исроил ҳукумати бошлиғи Болгарияга расмий ташриф буюрган.

* * *

ВАШИНГТОН. «Саҳродаги бўрон» операцияси тугаллангандан кейин Қувайтда турган Америка қўшинлари уни ҳимоя қилиш ва хавфсизлигини таъминлаш учун шу мамлакатда яна тураверадилар. АҚШ мудофаа вазирлигининг расмий вакили сешанба куни шу ҳақда хабардор қилди. Унинг сўзларига қараганда Америка қўшинларини Қувайтда сақлаш зарурати шу билан изоҳланадики, «бу мамлакатнинг ўз хавфсизлик кучларини тиклаш соҳасидаги силжиш аввал кутилганидан сустроқ бўлиб чиқди».

* * *

ЛОНДОН. (ТАСС мухбири Александр Сиснев). «Гранада телевижн» телекомпанияси келаси йили СССРда август ойида рўй берган фожиали воқеалар тўғрисида икки соатли телевизион бадиий фильмни суратга ола бошлади. «Ченнел 4» телекомпаниясининг вакили телефилмлар халқаро фестивали ўтаётган Эдинбург шаҳрида кеча шуни маълум қилди. Мазкур компания «Гранада телевижн»га Совет Иттифоқида рўй берган давлат тўнтаришига уриниш тўғрисида фильмни суратга олиш учун буюртма берди. Ушбу вакил сўзларига қараганда, рўй берган воқеаларга алоқадор барча ҳужжатлар изчил ўрганилиб, батафсил тадқиқотлар тайёрланганидан кейингина «XX асрнинг энг ҳаяжонли воқеаларидан бири тўғрисида»ги фильм суратга олина бошлайди. Ана шу фактлар асосида кейинчалик сценарий ёзилади. «Гранада телевижн» репортёрлар гуруҳининг зарур материалларни тўплаш учун Москвага бориши кутилмоқда.

Фильмдаги бош қаҳрамонни ким ижро этиши ҳозирча маълум эмас. Бироқ, «Ченнел 4» вакилининг айтишича, телекомпания раҳбарлари РСФСР Президенти Борис Ельцин ролида Британиялик таниқли актёр Альберт Финни, СССР Президенти Михаил Горбачев ролида эса машҳур актёр Энтони Хопкинск суратга тушишини хоҳламоқдалар.

* * *

МАДРИД. (ТАСС мухбири Роберт Серебренников). СССРда рўй бераётган воқеалар «жуда катта тарихий бурилишдир». Ҳозир воқеалар ниҳоятда шитоб билан ривожланиб бораётганлиги сабабли ислоҳотлар тўғрисида гапириш қийин бўлиб қолди, деди Испания ташқи ишлар вазири Франсиско Фернандес Ордоньес.

У Испания радиоси мухбири билан суҳбатда СССРдаги аҳвол тез орада барқарорлашишига ишонч билдирди, чунки ҳозир бу мамлакат учун вазиятнинг беқарорлиги асосий муаммо бўлиб турибди.

Ордоньес Михаил Горбачевнинг КПСС Бош котиби лавозимидан кетиши устида тўхталиб, бундай деди: Горбачев учун бу жуда оғир қарор бўлди, мен рўй берган воқеаларни ҳисобга олиб, бу қарорни муқаррар ва изчил қарор деб ҳисоблайман. Бундан ташқари КПСС эндиликда ўзгаришларга туртки берадиган омил эмас, балки тўсқинлик қиладиган омил бўлиб қолди.

Испания дипломатиясининг раҳбари бўлажак халқаро муносабатларда Борис Ельциннинг мавқеи ҳақидаги саволга жавоб қайтарар экан, бу муносабатлар ўрнатилаяпти деди. Агар Совет Иттифоқи республикаларнинг конфедерациясига ёки қандайдир бошқа Иттифоққа айланса, унда янги воқеликларни ҳамда уларнинг арбобларини эътиборга олиш зарур бўлади. Биз эса СССРдаги ҳокимиятнинг янги имкониятларини ҳисобга оламиз. Бош кортеслар (парламент)да Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар кўриб чиқилади.

* * *

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС мухбири Александр Сидоров). ГФР федерал канцлерининг ўринбосари, ташқи ишлар вазири Ганс-Дитрих Геншер давлатлар ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатиш тўғрисидаги музокараларни ўтказиш учун Литва, Латвия ва Эстония ташқи сиёсий маҳкамалари бошлиқларини сешанба куни Бонга етиб келишларини таклиф қилди. Эстония ташқи ишлар вазири Леннарт Мери Даниянинг Ритсаус Бюро ахборот агентлиги мухбири билан якшанба куни қилган суҳбатида шуни маълум қилди.

Л. Мери Болтиқбўйи республикалари ташқи сиёсий маҳкамалари бошлиқларининг Исландия билан расмий муносабатлар ўрнатиш мақсадидаги ҳозирги ташрифи чоғида Ғарбий Европадаги бошқа бир қанча давлатлардан ҳам шундай таклифлар олинди.

* * *

ТОКИО. (ТАСС мухбири Василий Головнин). Токио Молдова Совет Иттифоқидан мустақил бўлганини ҳозирча тан олиш ниятида эмас. Япония вазирлар маҳкамасининг бош котиби Мисодзи Сакамото бугун бу ерда журналистлар билан учрашувда шуларни айтди.

У мазкур республика ўз тарихи билан Латвия, Литва ва Эстониядан фарқ қилишини таъкидлади. Токио бундан аввалроқ бу республикаларнинг мустақиллигини тан олишга тайёр эканлигини айтган эди. Ҳукумат расмий вакили Япония ҳозирги шароитда Молдова олий кенгаши қабул қилган мустақиллик декларациясини. баҳолай олмаслигини уқтирди.

* * *

ОТТАВА. (ТАСС мухбири Валентин Василец). Канада гарчи Болтиқбўйи республикалари билан дипломатия муносабатлари ўрнатишга тайёр эканини маълум қилган бўлса-да, Украина ва Молдова мустақиллигини тезда тан олиш ниятида эмас. Канада ташқи ишлар вазирлигининг вакили Скотт Маллин шу ҳақда гапирди. Мазкур масалага ёндашувдаги фарқ шундан иборатки, деди у, Оттава Литва, Латвия ва Эстониянинг Совет Иттифоқига киришини ҳеч қачон тан олмаган, бошқа республикаларга эса ҳамма вақт унинг таркибий қисми сифатида қараган эди.

С. Маллин Канада дипломатлари Болтиқбўйи республикаларининг вакиллари билан дипломатия вакилларини бир-бирга юбориш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш учун шу ҳафтада Москвада учрашишларини ҳам айтди. Яқинда АҚШга борган бош вазир Брайан Малруни Болтиқ бўйига ташқи савдо вазири Майкл Уилсонни юбораётганини маълум қилди. Чунки Канада ҳукумати мазкур республикалардаги вазиятга иқтисодий жиҳатдан холис баҳо беришни хоҳлайди.

(ТАСС).

Гулқайчи

ҚОЛГАН ИШГА ҚОР ЁҒАР

«Ташоблагрострой» бирлашмасининг бошлиғи А. Умаров очиқ тан олди: умумтаълим мактабларини ишга тушириш бўйича белгиланган режаларимиз амалга ошмаса керак...

Нима ҳам дердик, ҳаммаси жойида бўлади қабилидаги «анъанавий» ваъда — ишонтиришлардан аччиқ ҳақиқат яхши. Акбар Умаров ҳар қандай пайтда вазиятни ҳушёр баҳолаб, ўз фикрини очиқ айта оладиган хўжалик раҳбарлари тоифасидан. Аҳвол эса қуйидагича: 1991 йилнинг ўтган 7 ойида бирлашманинг йиллик дастурида ишга тушириш белгиланган 10 мактаб биносидан фақат иккитаси фойдаланишга топширилди, холос. Бу мактаб бинолари Калинин районидаги «Назарбек» ва Оққўрғон районидаги Сегизбоев номли совхозларнинг қишлоқ болалари учун топширишга шай қилиб қўйилган. 467- ва 16-МПМК меҳнат аҳли — ғишт терувчи, монтажчи, дурадгор, сувоқчи ва бошқа касб эгалари иншоотларни белгиланган муддатда қуриб битказиш учун ғайрат кўрсатдилар. Пардозлаш ишларига ихтисослашган ПМКнинг Н. Йоджарницкий бошлиқ сувоқчилари, шунингдек, Л. Ершова, В. Жукова етакчилигидаги бўёқчилар астойдил ва самарали меҳнат қилдилар. Шундай қилиб иккита нисбатан унча катта бўлмаган мактаб биносида биринчи қўнғироқ чалинади.

Сентябрь ойида Оржоникидзе районидаги «Октябрь» колхозида 834 ўқувчига мўлжалланган яна бир мактабда қурилиш ишлари ниҳоясига етказилади. Бу иншоотни «Ташоблагрострой»га қарашли бешта кичик корхонадан бирининг Ғ. Каримов бошлиқ меҳнат жамоаси тиклади. Пардозлаш-бўяш ишларини бажаришда юқорида зикр қилинган ихтисослашган ПМК бригадалари аъзолари қатнашдилар.

Шундай қилиб, режага кўра 4810 ўқувчи 1991—92 ўқув йилини янги мактаб синфларида кутиб олишлари керак эди. Амалда эса 1668 ўқувчи ана шундай қувончга муяссар бўлади, холос. Демак, режа-топшириқнинг 40 фоизигина бажарилди, қолган ишларни 4-квартала ниҳоясига етказиш кўзда тутилаяпти. Декабрь—йилнинг охирги, айни вақтда қиш ойи эканлигини инобатга олсак, зиммадаги ишларни адо этиш янада қийинлашади. Бу иморатлар тугалланмай йилдан-йилга ўтиб келаётган иншоотлар рўйҳатини тўлдириш эҳтимоли ҳам бор.

Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, янги иншоотларнинг қуриб битказиш муддатини белгилаш масаласига пухта ўйламасдан ёндашилмоқда. Аниқроғи бу режалаштириш ва буюртмачи идоралар хизматининг қусури. Бирлашма планиқтисод бўлими бошлиғи С. Содиқов шундай фикрда. Ишга тушириладиган иншоотларни тўла ҳажмда маблағ ҳамда моддий-техника ресурслари билан таъминлаш, ҳар бир қурилишни етарли даражада малакали, турли касб эгалари билан бут қилиш ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Буюртмачилар — Тошкент вилояти ижроқўми капитал қурилиш бош бошқармаси ва «Ташоблагросоюз» учун энг муҳими қурилишни бир амаллаб планга киритишдир. Сўнг уни амал-тақал қилиб битказишга, ўзи-бўларчиликка умид боғлашади.

Биринчи кварталда фойдаланишга топшириш режалаштирилган 5 та мактабнинг лойиҳа-смета ҳужжатлари ва молиявий маблағлар билан тўла таъминланмагани шундан далолат беради. «Стройтехкомплект» ва «Стройкомплект» трестлари ходимлари масъулиятсизликка йўл қўйишди.

Кейинги пайтларда «Стройтехкомплект» тресті бошқарувчиси Г. Хан танқиднинг нишонига айланиб қолди. Аҳвол борган сари ёмонлашмоқда. Тортишув-тушунмовчиликлардан ишчилар кўпроқ жабр тортишмоқда. Самарали ишлаб, яхшигина маош олиш учун имконият яратилмагани сабабли улар ишдан бўшаб кетишмоқда. Холбуки, кўпгина қурилиш ташкилотларида ишчи кучи етишмаяпти. Масалан Ғалаба районидаги Волков номли совхозда 422 ўқувчига мўлжалланган мактабда қурувчилар етишмаслиги сабабли иш тўхтаб қолган. Мактаблар қурилишида қачон ўзгариш бўлади, унинг иштирокчилари бўлган ташкилотлар ўзаро гина-кудратларини йиғиштириб, қачон ишни пухта ташкил қилишга эришадилар.

И. АХМЕТОВ.

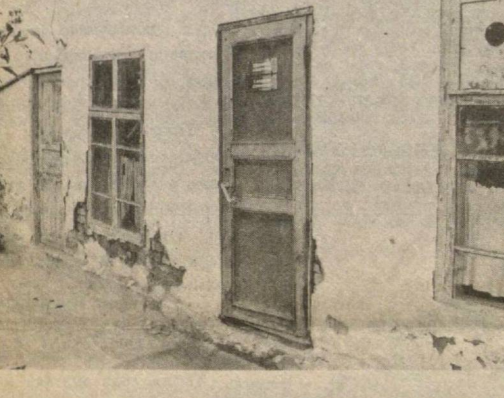

Ҳаётда хангомалар кўп. Аммо биров сизга мана шу суратдаги бино музика мактаби деса, ёқангизни ушлашингиз аниқ. Тавба, иморатнинг афти-ангорига қараб бўлмайди, девор сувоқлари тушиб, нураган. Синфлар тор, қоронғи, зах ҳиди анқийди. Эрта-индин мактабларда биринчи қўнғироқ чалинади. Турли музика асбобларини кўтарган ҳаққулободлик ўғил-қизлар ана шу хароб иморатда қандай таълим олишади!! Бинода ҳатто таъмирлаш ишлари ҳам қилинмаган. Норин район халқ маорифи бўлимидаги валломатлардан на садо ва на наф бор!

СУРАТЛАРДА: 1. Ҳаққулободдаги 9-сон музика мактабининг ташқи манзараси. 2. Бинонинг ички кўриниши.

А. КОВТУН олган суратлар. (ЎзТАГ).

Жалолқудуқ районидаги Т. Тошматов номли жамоа хўжалигининг И. Охунбобоев маҳалласида истиқомат қилувчи Ғанижон ота Холматовни кўпчилик яхши танийди. Чунки у киши ясаган тандирлар довруғи бутун водийга тарқалган.

Ғанижон ота фарзандларида ҳам ўз касбига нисбатан меҳр уйғота олди. Эндиликда унинг ўғиллари бу ноёб санъат билан астойдил шуғулланмоқдалар.

СУРАТДА: Ғанижон ота катта ўғли Адҳамжон ясаган тандирлар сифатини кўздан кечирмоқда.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

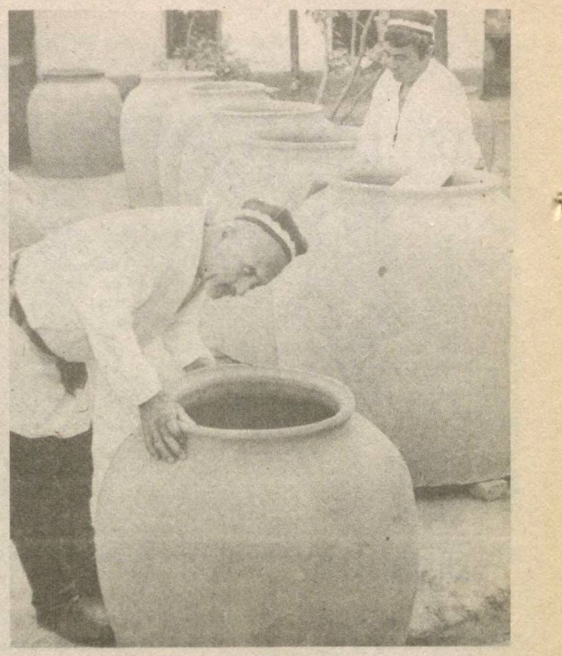

*

ҚИШЛОҚ ЧИРОЙИ

Пайариқ район маркази Нариманов посёлкаси кундан-кунга ободонлашиб бормоқда. Яқинда деҳқон бозори таъмирланиб, кенгайтирилди. Шу билан бирга у ердаги магазинлар сони ҳам кўпайди. Бу аҳолига анча қулайлик туғдирмоқда.

Шунингдек, посёлкадаги Ленин номли марказий кўча ҳам таъмирдан чиқарилди. Қатнов икки тарафлама йўлга қўйилиб, кўча ўртаси гулзор қилинди. Одамларнинг юриши учун эса алоҳида йўлаклар қурилди.

Посёлка аҳолисига шу кунларда яна бир қулайлик яратилди. Бу ерга экинларни суғориш учун сув келтирилди. Оби-ҳаёт посёлка атрофидаги Бекларариқ деб номланувчи сув тармоғидан олиб келинди. Эндиликда аҳоли томорқасини ва кўча бўйларидаги дарахтларни ичимлик сув билан суғоришга ҳожат қолмайди.

Шу райондаги «Ленинизм» номли колхознинг Аҳад Примов қишлоғи йилдан-йилга чирой очмоқда. Бу ерда аҳолига қулайлик туғдирувчи маданий-маиший муассасаларнинг тармоқлари кенгаймоқда. Шу билан бирга қишлоқни ҳар томонлама ривожлантириш чора-тадбирлари ҳам кўзда тутилмоқда.

Яқинда бу ерда чойхона қурилиб, фойдаланишга топширилди. У аҳолини жуда мамнун этди. Шунингдек, 450 ўринли мактаб биносини қуриш ҳам давом этмоқда. Бу ўқувчилар учун анча қулайлик туғдиради.

Ҳозирги кунда қишлоқда сартарошхона, новвойхона, учта магазин ва ёқилғи тарқатиш шохобчаси ишлаб турибди.

Ҳ. КАРИМОВ.

ПАХТАОБОД ЯНГИЛИКЛАРИ

Пахтаобод районидаги Дўнгқишлоққа қадам ранжида қилсангиз, кўзингиз йўл ёқасидаги ойналари ярқираган, ҳали бўёқлари қуримаган қўш қаватли бинога тушади. Бу янги 844 ўринли ўрта мактабдир. Зиёкошонаси вилоят ижроия қўмитасининг 4 миллион сўм маблағи ҳисобига қурилди.

Мактабни янги ўқув йилига механизациялашган 115-кўчма колонна бинокорлари совға қилдилар. Ленин номли жамоа хўжалиги аъзолари қурувчиларга ҳашар йўли билан ёрдам бердилар.

Биринчи қўнғироқ «Коммунизм», «Москва» жамоа хўжаликлари ўрамидаги мактабларда ҳам янграйди. Ҳар бири 422 ўринли иккита билим ўчоғида сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Ноҳияда ҳаммаси бўлиб 35 та мактаб бор. Уларнинг 29 таси замонавий усулда қурилган янги биноларда жойлашган. Маорифчилар ҳамда жамоатчилик 1993 йилгача қолган олти мактабни ҳам янги биноларга кўчириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

x x x

Шу райондаги «Андижон» жамоа хўжалигида қувончли воқеа рўй берди. Бу ерда ишга туширилган замонавий боғчада 280 нафар бола тарбияланади. Механизациялашган 114-кўчма колоннанинг қўли гул бинокорлари ишидан қишлоқ жамоаси мамнун. Улар кучи билан 541 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари адо этилди.

Қувноқлар маскани вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси маблағи ва ташаббуси билан тикланди.

x x x

Ноҳия марказида янги шифохона қад ростламоқда. Бир кеча-кундузда . 600 беморга хизмат кўрсатишга мўлжалланган тиббиёт маркази замонавий ускуналар билан жиҳозланади. Янги шифохонада 2 миллион 700 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажариш кўзда тутилган. Ҳозиргача бир миллион 45 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди.

С. РЎЗИМАТОВ, «Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ҲАЖВЧИ ШОИР— «ГУЛҚАЙЧИ» МЕҲМОНИ

Чорак аср муқаддам жумҳурият радиосининг «Қувноқ тўлқин» эшиттиришида «Мулла табассум» деган мухбир пайдо бўлди. У Тўлан Қўзибоев эди. Бу йил Тўланбой учун қўшалоқ байрам. «Табассум» устахонаси ташкил этилганига 25 йил, мухбирнинг туғилганига 50 йил тўлади. Қуйида ҳажвчи қалам соҳиби Тўлан Қўзибоев ижодидан намуналар босилди.

БОҒЧА

(Баҳоначи раис ва боғча болалар лапари).

БОЛАЛАР: — Раис почча,
Қани боғча?
Ахир ваъда
Эди тоғча?!
РАИС: — Келаси ёз,
Қурамиз соз.
Болажонлар,
Кутинг бироз.
БОЛАЛАР: — Тўрт ёз фасли,
Ўтди асли.
Лекин ҳамон
Битмас ясли.
РАИС: — Шимардик енг,
Режамиз кенг.
Битар бир кун,
Мен айтди денг!
БОЛАЛАР: — Сиз айтди деб,
Қолдик панд еб
Берманг энди
Ваъдага зеб!
Қани боғча?
Қолдик панд еб

АСКИЯ

Пахта пайров, узум пайров, гул пайров,
Чекиш пайров, ичиш пайров, пул пайров.
Бойлигимиз аскиянинг пайрови кўп,
Яна қанча ул пайров, бул пайров.
Қуруқ гапдан юрса узоқ оғизлар,
Миш-мишларга қўйса тузоқ оғизлар.
Ваҳима гап эмас, балки кулгига,
Аскияга тўлса кўпроқ оғизлар.
Қувват берар завқ аҳлига аския,
Дармондори ўй-ақлига — аския,
Узоқ умр дегани бу — аския,
Ҳамоҳангдир эл наклига — аския.

ҚАТРА

✦ Хушсуханнинг улфати кўп,
Тумтайганнинг кулфати.
✦ Бадқовоқ эр —
Шўрланган ер.
✦ Кулги кирган уйга,
Қайғу келмас ўйга.
✦ Сулув — сулув эмас,
Кулган сулув.
✦ Кулма чакки —
Ейсан дакки.
✦ Ҳусн тўйда керак,
Табассум кунда.
✦ Осмон—офтоби билан
Кулги—одоби билан.

Тўлан ҚЎЗИБОЕВ.

АРЗИМНИ КИМГА АЙТАЙ?

Биз истиқомат қилаётган Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Нурота» давлат хўжалиги ўзининг қоракўлчиликдаги улкан ютуқлари билан бутун Иттифоққа маълум. Хўжалик бир неча бор Бутуниттифоқ ва республика кўчма Қизил байроқларини қўлга киритган. Бу томонларидан фахрлансак арзийди.

Шу билан бирга хўжаликда шу кеча-кундузда аҳолини, айниқса, Янгиобод ва Дўстлик маҳаллаларини ичимлик сув билан таъминлаш масаласи ўта долзарб бўлиб қолган. Эҳтимол, Сиз бу ерда сув муаммоси оғир бўлса керак, деб ўйларсиз. Асло ундай эмас.

Совхоз марказига турли томондан 4 та водопровод тармоғи келтирилган. Шу жумладан 16 километрлик шоҳобча Мачит деган жойдан 1984 йилда 270 минг сўм сарфланиб ишга туширилган эди.

Бу иш кўр-кўрона бажарилди. Чунки хўжаликка энг қулай сув манбаи қолиб, сувни пастдан юқорига қараб, насослар орқали ҳайдаш афзал кўрилди. Оқибатда одамлар бу сувдан ичмай, томорқаларини суғора бошлашди. Чунки келтирилган сув шўр эди. Боз устига юқорига сувни ҳайдаш пайтида ҳар қайсиси минг сўмлик бир нечта насос куйиб кетди. Мана шу водопровод тармоғи бир ярим йилдан буён ишламаяпти.

Ҳайронсан, 7 километр узоқликдаги Темирқовуқ сойидан ҳеч бир энергиясиз, насоссиз ўзи оқиб келувчи зилол сувдан фойдаланилмай, нега айнан юқоридаги ишга қўл уришди экан? Ахир Темирқовуқ сойида сув манбалари кўп бўлиб, ундан фойдаланилса, халқ сув муаммосидан бутунлай қутуларди. Аҳолини ичимлик сув билан таъминлашдаги камчиликлар ҳақида кўп гап бўлаяпти. Лекин совхоз раҳбарлари бу гаплардан тегишли хулоса чиқариш ўрнига расмиятчилик йўлига ўтиб олишди. Оқибатда юзлаб кишилар ичимлик сувини деб ҳар куни сарсон-саргардон бўлишаяпти. Яхши сув бериб турган қудуқ ҳам бир йилдан буён ишламайди. Бундан ташқари совхоз марказида ҳанузгача замонавий болалар боғчаси йўқ. Бундан 26 йил бурун қурилган клуб ҳозиргача бирор марта таъмирланмаган. Ёзги клубда томошабинлар тик туриб кино кўришади. Кўчалар ўнқир-чўнқир. Хуллас, дардимиз кўп.

Аҳоли номидан:
С. АБДУЛЛАЕВ,
Нурота район Кенгашининг депутати.

ФУТБОЛ

ҒОЛИБ БЎЛИШ ОСОН ЭМАС

Бўлажак Оврўпо биринчилигининг саралаш учрашувлари давом этмоқда. Улардан бири куни кеча Норвегия пойтахти —Ослода ўтказилди. Бу ерда бешинчи саралаш гуруҳининг дастлабки икки поғонасини эгаллаб турган СССР ва Норвегия терма жамоалари майдонга тушдилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, мазкур учрашувгача иккала томон жамғармасидаги очколар тенг эди. Демак, қайси жамоа ғалаба қилса, ягона пешқадам бўлиб олиши мумкин эди. Шу боис дастлаб майдон эгалари рақибларига нисбатан фаолроқ ҳаракат қилдилар. СССР футболчилари эса қулай имконият туғилиши билан дарҳол ҳужумга ўтиб турдилар. Умуман олганда биринчи бўлим майдон эгаларининг устунлигида ўтганлигини тан олишимиз керак.

Учрашувнинг иккинчи қисми ҳам уларнинг ҳужуми билан бошланди. Аммо дарвозабон Станислав Черчесов ва ҳимоячиларимиз мезбонларнинг ташаббусни узил-кесил қўлга олишларига имкон бермадилар. Терма жамоа устози Анатолий Бишовец ҳужум чизиғини кучайтириш мақсадида майдонга янги ўйинчиларни ташлади. Бу яхши самара берди. СССР футболчилари бир неча марта хавфли ҳужум уюштириб, майдон эгаларини шошириб қўйдилар. Иккинчи бўлимда шеригларини алмаштирган армиячи Корнеев билан спартакчи Мостовой яхши ўйнашди. Айни шу футболчилар ўйинда бурилиш ясашди, деб бемалол айтиш керак. Ҳужумчилар бошлаган чиройли комбинацияни Корнеев давом эттирган бўлса, Мостовой муваффақиятли ниҳояладим. Ўйиндаги ягона бу тўп учрашув тақдирини ҳал этди. Терма жамоа жамғармасидаги очколарни иккитага кўпайтириб, ўз гуруҳида якка пешқадам бўлиб олди.

СССР футболчилари яна иккита саралаш учрашувини ўтказадилар. Шуниси қувончлики, улар мазкур баҳсларни ўз майдонларида ўйнашади. Аммо рақиблар анойилардан эмас. Улар Оврўпонинг энг кучли жамоаларидан саналадиган Италия ва Венгрия футболчиларидир. Биринчи мамлакат вакиллари ҳам гуруҳ ғолиблари бўлиш имкониятидан маҳрум бўлганлари йўқ. Бу СССР ва Италия терма жамоалари ўртасида Москвада бўлиб ўтадиган такрорий учрашувда аён бўлади.

Яна бир қувончли воқеа — олимпиадачилар ҳам бир кун олдин Норвегия футболчилари билан бўлган учрашувдан сўнг ўз мавқейларини анча яхшилаб олдилар. Гап шундаки, улар рақибларини юқоридаги ҳисоб билан мағлубиятга учратиб, жамғармаларидаги очколарини тўрттага етказдилар. Ғалаба келтирган ягона тўпни Тишков киритди.

Энди олимпиадачилар ҳисобида ҳам иккита учрашув қолди. Улар 26 сентябрда Венгрия, 16 октябрда Италия олимпия жамоасини қабул қилишади. Иккала учрашувда ҳам ғалаба қозонилган тақдирдагина келгуси босқичга йўлланма олинади.

Муҳаррир
Н. ЁҚУБОВ.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

Шанба, 31

● ЎзТВ I

8.00 «АССАЛОМУ АЛАЙКУМ».

*

9.00 «АХБОРОТ».
9.25 «ПЕТЬКАНИ ҚУРГАНЛАР БОРМИ?». Бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия).
10.35 «Ўзбекистон спорти».
11.10 «Оналар мактаби».
11.40 «ДЎСТЛИК» студияси кўрсатади. «Анҳор» қаҳвахонасига таклиф этамиз.
12.20 «Қизил Ярим ой шуъласи».
12.50 «ДЕҲҚОН ВА ЗАМИН».

* * *

18.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ПАХТАКОР» — МАСК. «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.50 Ўсмирлар учун. «ТЕНГДОШЛАР».
20.30 Москва. «ВРЕМЯ».
21.10 Санъат усталари ижросида концерт.
22.00 «АХБОРОТ».
22.30 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «САБЪАИ САЙЁР» асари ҳақида кўрсатув.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўзбекистон телевидениесининг «ДЎСТЛИК» видеоканали

9.00 «Кашфиётлар оламида».
10.00 «Безнен мирас». Р. Сингатулин куйлайди.
11.20 Скрипка куйларидан концерт.

* * *

18.05 АШХОБОД КЎРСАТАДИ.

● МТ I

6.00 Дилрабо концерт. Ю. Гуров раҳбарлигидаги камер оркестри сизлар учун куйлар чалиб беради.
6.20 «Чала қолдирилган дарслар мамлакатида», «Филиппок», «Вася Буслик ва унинг дўстлари». Мультфильмлар.
7.00 Ритмик гимнастика.
7.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 ТСН.
8.15 «СИЗ ЯРАТГАН БОҒ».
8.45 Болалар учун фильм. «МЕН — ҚАРИНДОШИНГИЗ БЎЛАМАН» («Қозоқфильм»).
9.50 «Бурда моден» таклиф этади...».
10.20 «ТОНГ ЮЛДУЗИ».
11.20 Режиссёр М. Захаров фильмлари. «СЕВГИ ФОРМУЛАСИ» («Мосфильм»).
12.50 «ЁДИМДАДИР АЖИБ ДАМ ҲАЛИ...». Фильм-концерт (Ленинград).
13.40 «ҚИЗИҚУВЧИЛАР ОЛАМИ».
13.55 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. Француз эртаги.
14.00 «СЕВГИ ҚИССАСИ». Киноконцерт.
14.30 ТСН.
14.45 МТнинг олтин хазинасидан. А. Н. Островский. «СЕРДАРОМАД ЖОЙ». ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театрининг фильм-спектакли.
17.20 Халқ куйлари.
17.30 «ХАЛҚАРО ПАНОРАМА».
18.15 МТ экранида биринчи марта. «ҚЎҒИРЧОҚ». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»).
20.30 «ВРЕМЯ».
21.10 «Сос», «Диссонанс», «Венера», «Ўз ўзини назорат қилиш». Катталар учун мультфильмлар.
21.25 СССР Давлат телерадиосининг квартети чалади.
21.40 «ЕВРОПА ПЛЮС».
22.40 «ЎҒИРЛИК». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.55 Хоккей. Канада кубоги. СССР — ЧСФР ТЕРМА КОМАНДАЛАРИ. Канададан олиб кўрсатилади.
02.25 Енгил атлетика. Жаҳон чемпионати. Японидан кўрсатилади.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
(«Сельская правда»)
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими— 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими —32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими —32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими —32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 33-54-33. 32-56-36, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Безатиш бўлими—32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткичи— 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.45. Буюртма № 5816.